Lodzer Tageblat № 258

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem

פרייז 15 גראשען

לאָדזער טאָגעבלאַט

היינט 6 זייטען

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16. טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 10057, פון אַדמיניסטראַציע 10047.

דינסטאָג, פ' חיי-שרה כ' מרחשון תרצ"א

11 listopada 1930 r.

23-טער יאָהרגאַנג

ערלויבט צו שטימען אפען ביי די סיים-וואהלען

הויפּט-וואהל-קאמיסאר ווייזט אז, אז דאס איז נישט קיין סתירה צום געזעץ וועגען געהיימע וואהלען

אפענע וואהלען

וואַרשאַ, 10. (טעל. פון אונזער קאָרעספּאָנדענט).

דער הויפּט-וואַרל לאָמיסאַר ניושיצקי האָט אַרויסגעגעבען אַ צירקולאַר וועגען אָפענע וואהלען. אין צירקולאַר ווערט געזאָגט, אַז יעדער וואהלער קען צוגעהן צו דער אורנע און הויך אויסרופען פאַר וועמען ער שטימט. די וואַהלען זענען טאַקע געהיימע, אָבער דערמיט וואָס מען שטימט אָפען הייסט עס נוט, אַז מען און מבטל די געהיימע וואַהלען.

פערחתמעט אַ זעצעריי

לעמבערג, 10. (טעל. צום „לאָדזער טאָגעבלאַט").

די פּאָליצעי האָט דאָ הייגט פערחתמט מעט די „דרוקאַרניע לודאָווא" וואו עס האָט זיך געדרוקט דער פ.פ.ס'ישער אָרגאַן.

גרויסע שרפה אין אַ יודישע מיהל

סטאַניסלאַוואָוו, 10 (טעלעפאָנישע צום „לאָדזער טאָג.")

דאָ האָט אויסגעבראָכען אַ גרויסע שרפה אין דער יודישער מיהל פון פרוי מונדעל פאַפרין. די מיהל איז אנגעצונדען אָפּגעברענט געוואָרען. דער שאָדען בעטראָגט 30 טויזענד דאָלאַר. בײַם לעשען די שרפה איז אין מעגש אומגעקומען און די פלאַמען.

אויך אין סטרי איז פאָרגעקומען אַ גרויסע שרפה. עטלעכע הייזער זענען אָפּגעברענט געוואָרען.

ענגלישע רעגירונג וועט נישט בעגרעניצען די יודישע עמיגראַציע קיין ארץ-ישראל.

לאָנדאָן, 10. (ספּ. צום „לאָדזער טאָגעבלאַט").

אין די רעגירונגס-קרייזען שמועסט מען, אין צוזאַמענהאַנג מיט די בעשמומעט 1500 סערטיפיקאַטען פאַר הלוצים, אַז די רעגירונג וויל נישט בעגרעניצען ד יודישע אומגראַציע נאָר זי צופּאַסען צו די מעגליכקייטען פון לאַנד.

די אַראַבער האַנען טורא פאַר די יודישע פראַטעסטען געגען ווייס-בוך.

ירושלים, 10. (יט"א)

יט"א דערוויסט זיך, אַז דער סעקרעטאַר פון דער אַראַבישער עקזעקוטיווע הוסיינ האָט געשיקט אַ דעפּעשע צו די ענגלישע דעפּוטאַציע, וועלכע זענען געשומען פראָ-אַראַביש, אַז צוליב דער קאָמפּאַניע, וואָס די יודען האָבען אויסגעגומען אין דער גאַנצער וועלט דראָהט אַ געפאַהר, אַז דער נייסט פון דער רעגירונגס-דעקלאַראַציע זאָל געענדערט ווערען די אַראַבישע עקזעקוטיווע בעט דערביי דער דעפּוטאַציע, אַז זיי זאָלען שטעהען אויף דער וואַך פון די אַראַבישע אינטערעסען.

די מעהרהייט פון דער עקזעקוטיווע אין פאַר אַנ'אָפּוואַרטעדיג שטעלונג.

האַלובקאַ וועגען קירשברוינ'ס בריף

ווילנאַ, 10. (טעל. צום „לאָדזער טאָגעבלאַט").

אין אַ שמועס מיט אַ מוטאַרבייטער פון „קוריער ווילענסקי" האָט טאַדעאוש האַלובקאַ אויך בעריהרט די פראַגע וועגען די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען און צוליב מאַנדאַטען זיך פעראַנטוואָרטלען. ער האָט צוגעזאָגט, אַז די רעגירונג וויל קודם כל לעזען די פראַגען פון רעליגיע. די יודישע רעליגיעזע פראַגע איז פמעט צום גרעסטען טייל שוין געלעזט געוואָרען. רעדנדיג וועגען די רעס-רוסען האָט האַלובקאַ געזאָגט, אַז יעדומיטט איז געשטאַנען און קאָנטאַקט מיט דער „אונדאַ", וואָס איז אַ אַנטי-מלוכה'שע פּאַרטיי. די רעגירונג קען דעריבער נישט האָבען קיין צוטרוי צו די ווייס-רוסישע פיהרער.

דאָלובקאַ שטעלט זיך דאָ אָפּ אויפן מינדערהייטס-בלאָק, וואָס גרינדיים האָט געשאַפען צו די פריהערדיגע וואַהלען און זאָגט, אַז דער דאָזיגער בלאָק האָט די יודען געבראַכט אַ גרויסען פּאַלוטשען שאָדען, ווייל גרינדיים האָט צוליב מאַנדאַטען זיך פעראַנטוואָרטלעך געמאַכט מיט מלוכה-פיינדלעכע עלעמענטען און דאָס האָט אַרויסגערופען אונצופרידען צו די יודען.

קירשברוינ'ס בריף איז אַ סימן פון פּוילישער מלוכה'שאַפט און בעדייט אַ נייעם עטאַפּ אין די פּוילישע-יודישע בעציִונגען. איך צווייפל נישט, זאָגט האַלובקאַ, אַז צווישען דער נישט, זאָגט האַלובקאַ, אַז די פּאָסטולאַטען וואָס זענען אַרטיקולירט אין בריף וועט די רעגירונג פרינדליך בעטראַכטען.

יקד! שטים פאַר דער ליסטע 17

בעדענק זיך און קלויב אויס: ווירדע אָדער מה-יפית. שפּלות און הכנעה אָדער נאַציאָנאַלען שטאָלץ –

ענדעקעס בעפאַלען יודישע אַקאַדעמיקער.

לעמבערג, 10. (טעל. צום „לאָדזער טאָגעבלאַט")

די יודישע אַקאַדעמיקער האָבען חמיט אָפּגעהאַלטען אַ פערזאַמלונג און פּאָלעמיזירטען אין מיטען זעגען אַרטיקעלען אין מעגלעכקייטען אין לעגיסלאַטיווען ראַט, האָבען נאַמענטלעך נישט ברעה צו אונזערטערען אַלע ערטער און לעגיסלאַטיווען ראַט, האָבען גלייך אין א", היות זה כלויבען, אַז אין רעזאָלוטאַט פון „ווייס-בוך" וועלען יודען געבען געלד, וועלכע מען וועט פערוועגדען פאַר דער עקאָנאָמישער ענטוויקלונג פון לאַנד.

דאס „ווייס-בוך" און זיינע ווירטשאַפטליכע פאָלגען

ירושלים (ימא) אַרומרעדענדיג די ווירטשאַפטליכע פאָלגען פון לעצטען „ווייס-בוך", שרייבט דער „דבר", אַז דער פינאַנסיעלער קריזיס מולדערט און אַ שפּאַרקער מאַס די שמחה פון די אַראַבער צוליב דעם לעצטען „ווייס-בוך". די אַראַבער, שרייבט „דבר" גלויבען נישט דער הכטחה פון דער רעגירונג, אַז זי וועט פערבעסערען די ווירטשאַפטליכע לאַגע פון לאַנד. די עפענדיס דאַגעגען, וועלכע גרייטען זיך צו פערנעמען אַלע ערטער און לעגיסלאַטיווען ראַט, האָבען נאַמענטלעך נישט ברעה צו אונזערטערען אַלע אין אַ", היות זה כלויבען, אַז אין רעזאָלוטאַט פון „ווייס-בוך" וועלען יודען געבען געלד, וועלכע מען וועט פערוועגדען פאַר דער עקאָנאָמישער ענטוויקלונג פון לאַנד.

אַ גרויסען מיטינג פאַר האַנדווערקער און קליינהענדלער

מיט רעדנער וועלען אויפטרעטען: ג. סיים-דעפּוטאַט ד"ר ראַזענבלאַט, לאַוויק אַלעכסאַנדער יאַעל משה לימאַן, י. ערליך, אינזש. זשעלינסקי, מנחם קירשבוים, מע.ריל מינץ און אַנדערע.

איינגאַנג נאָר איינלאַדונגען!

אַ אַרטאַדאָקסישען מאַסען-מיטינג

מיט רעדנער וועלען אויפטרעטען: הרב שמואל בראַט (טאָמאַשאָווער רב), הרב גוטקאָווסקי, וואָלף ווילבערשטיין, ראַטמאַן י. מ. ביאַלער, ראַטמאַן ב. רוס, פנחס וואַסערמאַן, א. אַסט, ל. גאָלדקאָרן, י. ערליך, י. שיפּער און אַנד. איינגאַנג נאָר לויט איינלאַדונגען! אָרטאָדאָקסישע יודען קומט מאַסענווייז!

אַ פייערליכע תפילה

אין דער אַלטשטעטישער שול, וואַלבאַרזקאַ 30.

מיט אַ געלעגענהייטס-רעדע וועט אויפטרעטען אין הרב אהרן לעווין, ר"י שא. נאָמען פון לאָדזער ראַבינאַט דער גענ. סיים-דעפּ.

די פערוואַלטונג פון דער יוד. קהלה אין לאָדז.

לאָדז, דעם 11-טען נאָוועמבער 1930.

אַ אַכטונג יוגענד! 17

דאָנערשטאָג, דעם 13/11 אָוועגד פינקטליך קומט פאַר אין ענגלישען זאַל, אַל. 1-טער 2

אַ יוגענד-פערזאַמלונג

מיט דער בעטיי ליגונג – יצחק גרינבוים איינגאַנג נאָר לויט פון געזעץ, סיים-דעפּוטאַט לעגיטימאַציעס. —

אַלע וועלכע האָבען זיך רעגיסטריט צו דער וואַהל-אַרבייט און האָבען נאָך נישט אַרויסגענומען די לעגיטימאַציעס, דאַרפען זיך ווענדען באַלד אין הויפּט-וואַהל-ביוראָ, צעגעלניאַנע 4.

1235

אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן 12-טען יאָהר-טאָג פון

פּוילענס אונאָפּהענגיגקייט

און 10-טען יאָהר-טאָג פונ'ם נצחון איבער די באָלשעוויקעס

ווערט הייט 9 אַ זייגער פריה איינגעאָרדענט

אַ פייערליכע תפילה

איז דער אַלטשטעטישער שול, וואַלבאַרזקאַ 30.

מיט אַ געלעגענהייטס-רעדע וועט אויפטרעטען אין נאָמען פון לאָדזער ראַבינאַט דער גענ. סיים-דעפּ. אב"ד דק"ק הרב אהרן לעווין, ר"י שא.

די פערוואַלטונג פון דער יוד. קהלה אין לאָדז.

לאָדז, דעם 11-טען נאָוועמבער 1930.

17 ציון. אַרבייטס-פּאַרטיי „התאחדות"

זאַל „אייראָפּעיסקי", זגיערסקאַ 17

היינט, דינסטאָג, דעם 11-טען ליסטאָפּאַד 1930 8.30 אַ זייגער אָוועגד

אַ וואַהל-מיטינג

פאַר אַרבייטער און פאַלקס-מענשען

17 רעדנער: יוסף לעווי, ד"ר ז. עלענבערג, י. ביאַלאָפּאָלסקי (וואַרשאַ), י. שאַליט, סט. שרעטער, ז. בוימגאָלד, סטוד. ש. קאָרן, ג. ליכטענשטיין א. אַנד. איינגאַנג נאָר לויט איינלאַדונגען! 17

בלאַק צו פערטיידיגען די רעכט פון יוד. פאַלק אין פּוילען

אָרדענט איין מיטוואָך, ד. 12/11, 8 אָוועגד אין זאַל „אייראָפּעיסקי" זגערזשער 17

אַ גרויסען מיטינג

פאַר האַנדווערקער און קליינהענדלער

מיט רעדנער וועלען אויפטרעטען: ג. סיים-דעפּוטאַט ד"ר ראַזענבלאַט, לאַוויק אַלעכסאַנדער יאַעל משה לימאַן, י. ערליך, אינזש. זשעלינסקי, מנחם קירשבוים, מע.ריל מינץ און אַנדערע.

איינגאַנג נאָר איינלאַדונגען!

בלאַק צו פערטיידיגען די רעכט פון יודישן פאַלק אין פּוילן

אָרדענט איין היינט דינסטאָג ד. 11/11, 8.30 אָו. אין ענגלישען-זאַל אויף אַל. 1-טער מאַי 2

אַ אַרטאַדאָקסישען

מאַסען-מיטינג

מיט רעדנער וועלען אויפטרעטען: הרב שמואל בראַט (טאָמאַשאָווער רב), הרב גוטקאָווסקי, וואָלף ווילבערשטיין, ראַטמאַן י. מ. ביאַלער, ראַטמאַן ב. רוס, פנחס וואַסערמאַן, א. אַסט, ל. גאָלדקאָרן, י. ערליך, י. שיפּער און אַנד. איינגאַנג נאָר לויט איינלאַדונגען! אָרטאָדאָקסישע יודען קומט מאַסענווייז!

28 בלאַק צו פערטיידיגען די ווירטשאַפטליכע אינטערעסען פון דער יודישער בעפעלקערונג

די איינציגע יודישע ווירטשאַפטליכע ליסטע, פאַר וועלכער עס שטימט דער גאַנצער יודישער מיטעלשטאַנד: דער סוחר, האַנטווערקער, קליינהענדלער, פשוט'ער יוד און פאָלקס-אינטעליגענט.

שטימט פאַר דער ליסטע 28

יוגענד אַקטיוו

אַ אַרבייטער-מיטינג

אַן יעדע יודישע שטים דעצידירט וועגען לאָדז!

אַ פיל דער ליסטע

אַ אַרבייטער-מיטינג

מיט דער אַנטלעכער אָנגעבונדענער אַרבייטער-מעגלעכקייט אין אַ גוטן פון יודישען מאַנדאַט אין לאָדז!

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען אין עלטער פון 83 יאָהר אונזער הייסגעליבטע מוטער, שוויגער-מוטער, גרויס-מוטער און אור-גרויס-מוטער נ"ע

פרימעט אשת ר' אהרן ז"ל שעפנער

(געבוירען מיליך)

די לויה קומט פאַר היינט דינסטאָג ד. 11/11 12 אַ זייגער מיטאָג פון טרויער הויז וואָלבאָרסקע-גאַס 7, וועגען וואָס עס טיילט מיט אין גרויס צער די טיפטרויערנדע פאַמיליע

דערבעקאַנטער בעגאַבטער מוזיקער י. טריבע,

וואָס איז געווען אַ לעגנדערע צייט פּערזיזט איז צוריקגעקעהרט. נעמט איצט ווידער אָן חתונות, אויך דער איבעראַל בעוואוסטער פעדאַגאָג נעמט אויך אָן לעקציעס אויף פידעל, קלאַוויר און מאַנדאַליז

אַלעי 1-טער מאַי (פּאַסאַזש-שולץ) 18

געדענקט דעם אַדרעס!!!

די רעדאַקציע „לאָדזער טאָגעבלאַט"

בעטייליגט זיך אין דעם אַלגעמיינעם טרויער אין דער יודישער ליטעראַרישער וועלט צוליב'ן טויט פון

ש. ל. ציטראָן

Dr. med. A. Askenazy

זאַוואַדזקאַ 30 טעל. 20-183

צוריקגעקעהרט

דער הייַנטיגער אומאָפּהענגיגקייטס-יום-טוב

גרויסע פייערליכקייטן אין לאָדז צוליב'ן נצחון איבער דער רוסישער אַרמעע מיט צעהן יאָהר צוריק

דער יום-טוב פון 11. נאָוועמבער

דער הייַנטיגער טאָג ווערט אין גאַנץ
ילען געפייערט אַלס אַ גרויסער מלוכה
ם-טוב, אַלס דאַטע פון גרויסע וויכטיגע
שעהענישען, וואָס האָבען רעצודירט
גען דעם קיום אין בעדייט פון דער
גער פּוילישער רעפּובליק, וואָס איז
יפגעשטאַנען צו אַ נייַ לעבען.

דער הייַ-יעהריגער 11. נאָוועמבער
ז נישט בלויז דער יאָהר-טאָג פון
רטרייבען און ענטוואָפענען דעם לעצ-
ן אָקופּאַנט פון דער פּוילישער ערד,
אָס איז, אגב, אַליין פאַר זיך אויך
ין אַ וויכטיגע דאַטע אין לעבען פון
פאָלק, וואָס איז אין משך פון 5 פער-
ל יאָהרהונדערט בערויבט געווען פון
ן פרייהייט א וזעלבסטשטענדיגקייט

דער הייַנטיגער יום-טוב בעדייט עפּ-
ם פיל מעהר.

דער 11-טער נאָוועמבער ווערט הייַנט
פייערט אַלס טאָג פון נצחון פון פּוי-
נ'ס פרייהייטס-קאַמף, אין דער מלח-
ה מיט די באָלשעוויקעס. אַט דער
חון, וואָס איז אויסגעקעמפט געוואָרען
דך אַלע זיהן פון פּוילישען לאַנד,
ט אָנגעצייכענט אין פערפעסטיגט
נרעניצען פון דער יונגער מלוכה און
געבען די מעגליכקייט צו פערנעמען
מיט פּראַקטישער אויפבוי-אַרבייט
ן צו דעריאָגען דאָס, וואָס איז בעת
ר לאַנגער ממשלה פון די פערשידענע
ופּאַנטען, אונמעגליך געווען אויפצוי-
ן פאַר דער ענטוויקלונג פון לאַנד און
נע איינוואוינער

נאָך איין מאָמענט, און דאָס אפשר
ר-וויכטיגסטער, דאַרף אונטערגעשטראָ
ן ווערען, בעת מיר רעדען וועגען דעם
רטיט פון'ם הייַנטיגען יום-טוב. יערעם
לק האָט זיך זייַנע היסטאָרישע דאַ-
טעס, פערמאָגט ימים טובים פון אָפּגע-
האַלטענע נצחונות איבער שונאים פון
דרויסען. אָבער דער הייַנטיגער יום-טוב
פון 11-טען נאָוועמבער אונטערשיידט
זיך וועזענטליך פון אַלעלכע יאָהר-טאָג
בייַ אַנדערע פעלקער.

פּוילען'ס נצחון מיט 10 יאָהר צוריק
איז געווען דער גלאָר-רייַכער סוף פון
אַ מלחמה אונ'ם פרייהמאַרגען פון דער
פּוילישער אומאָפּהענגיגקייט, אַ מלחמה,
וואָס איז אונז אָנגעוואָרפען געוואָרען,
נאָך איידער די ערשטע פּוילישע רעגירונג
האָט געפּרובט שטעלען די ערשטע טריט
אין דער נייַער געשיכטע פון אייראָפּא.

דאָס איז געווען אַ קאַמף פון „זייַן,
אָדער נישט זייַן" פון דער נייַער פּוי-
לישער רעפּובליק, וואָס האָט דעצידירט
צי פּוילען זאָל פערבלייַבען אַ קליינ
שוואַך מלוכה'לע, אָנגעוויזען אויפ'ן
גנאָד פון איהרע שכנים, אָדער זי זאָל
ווערען אַ וויכטיגער פאַקטאָר אין דער
פּאָליטישער קאָנסטעלאַציע פון נאָך-
מלחמה'דיגען אייראָפּא.

אויב דאָס פּוילישע מיליטער האָט
מי' מיט 10 יאָהר צוריק אָפּגעהאַלטען אַזאַ
גלענצענדען נצחון, איז דאָס געשעהן
אין מעגליך' געווען נאָר אַ דאַנק דעם
מאַן מיט'ן אייזערנעם ווילען, נאָר אַ
דאַנק דעם ערשטען פּוילישען מאַרשאַל
— יוזעף פּילסודסקי.

דאָס גליק פון דער יונגער פּוילישער
מלוכה האָט געוואָלט, אַז אין איהר
שפּיץ זאָל שטעהן דער מאַן מיט אַנ-
בייגזאַמען ווילען צום נצחון, אַז איהר
נאָר-וואָס געשאַפענע אַרמעע זאָל אָנגע-
פיהרט ווערען פון אַ מאַן, וואָס איז פון
זייַ' פריהרכטער יוגענד בעזעעלט געווען
פון זיער גרויסער זאַך: אייכקעמ-
פען אַן אומאָפּהענגיגע, פרייַ פּוילען.

נאָר אויהם, דעם פערהערליכטען „קאָ-
מענדאַנט", איז מעגליך געווען צו בע-
לעבען די יונגע אַרמיע מיט'ן גייסט פון
נצחון.

מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי!
איז פון דער השגחה בערופען געוואָרען
אָנצופיהרען די מלחמה, וואָס האָט זיך
געענדיגט פערשפּילט ווערען.

י. ב-ה.

מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי

דאָס פּראָגראַם פון די הייַנטיגע פייערליכקייטען

הייַנט, אונ'ם טאָג פון אומאָפּהענגיג-
קייטס-יום-טוב, וועלען אין דער פריה
אָפּגעהאַלטען ווערען פייערליכע תפילות
אין די ... אַלע אמונות
... 12 וועט פאַרקומען אַ דעפי-
לאַדע פון מיליטער, פון ... מיליטערי-
שע אָרגאַניזאַציעס און פערע-
נען.

און די נאָכמיטאָג-שעה'ן און אין
אָוונד וועלען אין די טעאַטער'ס און
קינאָ-זעלער געגעבען ווערען ספּעציעלע
פאָרשטעלונגען און פאָרלעזונגען פאַר'ן
מיליטער און פאָלק. האַלב 9 אָוונד
וועט אין „פילהאַרמאָניע" פאָרקומען אַ
גרויסע אַקאַדעמיע.

• • •

פעהנער פאַר די הייזער

(—) צוליב'ן 11. נאָוועמבער דאַרפען
אַלע הייזער אין לאָדז הייַנט זיין דעקאָ-
רירט מיט נאַציאָנאַל-ווייסע פעהנער.

די פּאָסט איז הייַנט אָפען, ווי אין
אַלע יעדען זונטאָג.

די ביוראָ'ס פון דער גאַזאָווניע און
עלעקטראָווניע זענען נישט טעטיג.

• • •

אין מאַגיסטראַט

די ביוראָ'ס און אַמטען פון מאַגיס-
טראַט וועלען הייַנט זיין געשלאָסען.

• • •

אין קראַנקען-קאַסע

די פּאָליקליניקעס פון קראַנקען-קאַסע
וועלען הייַנט נישט זיין טעטיג, און
דרינגענדע פאַלען וועלען געבען הילף די פּאַ
גאָטאָוויע-דאָקטוירים. די אַפּטייקען פון
קראַנקען-קאַסע וועלען דזשורירען פון
10 ביז 1 בייטאָג און פון 3 ביז 6 אָוונט

• • •

די געשעפטען קאָנען הייַנט זיין אָפען

(§) ווי זמיר דערוויסען זיך, וועלען די
געשעפטען אין לאָדז הייַנט, דעם 11.
נאָוועמבער קאָנען זיין אָפען. דאָס שלי-
סען פון די געשעפטען איז אָפּהענגיג
פון'ם ווילען פון די סוחרים גופא

* * *

די בענק וועלען הייַנט אָפען זיין נאָר ביז 12 מיטאָג

די לאָדזער אַפּטיילונג פון'ם „פער-
איין פון די בענק אין דער פּוילישער
רעפּובליק" האָט פונאַנדערגעשיקט אַ
צירקולאַר, אַז לויט אַ בעשלוס פון פער-
איין דאַרפען אַלע בענק הייַנט צוליב'ן
מלוכה-יום-טוב, זיין אָפען פאַר אונטע-
רעסאַנטען נאָר ביז 12 אַזייגער מיטאָג.

—=0§0=—

ד"ר וויצמאַן בלייַבט וויטער פרעזידענט פון ציוניסטישען קאָנגרעס

לאָנדאָן, 10. (יט"א)
די קריזיס פון ציוניסטישען אַקציאָנס
קאָמיטעט האָט זיך געשלאָסען נעכטען
בייַנאַכט. מיט אַ מעהרהייט שטימען איז
אָנגענומען געוואָרען דער פאָרשלאַג פון
... יוליאַן מעק נישט אָנצונעמען
די רעזיגנאַציע פון ד"ר ווייצמאַן. ביז'ן
17 קאָנגרעס בלייַבט די בויאַנויצטיגע
עקזעקוטיווע, וועלכע וועט מיטאַרבייטען
מיט אַ ספּעציעל געשאַפענער קאָמיסיע
פון 5 פערזאָן. אין דער פּאָליטישער קאָ-
מיסיע געהען אַריין ד"ר אידער, לעאָ
מאָצקין און נחום גאָלדמאַן, ווייטער
געהט אַריין אַ פאָרשטעהער פון ועד
הלאומי און אַ פערטרעטער פון די אַמע-
ריקאַנער ציוניסטען. זייערע נעמען זע-
נען נאָכנישט בעקאַנט.
דאָס אָרט פון קאָנגרעס איז אויך
נאָכנישט בעשטימט געוואָרען, גאַנץ מעג
ליך, אַז דער קאָנגרעס, וועט פאָרקומען
אין אַמעריקאַ.
עס איז אָנגענומען געוואָרען אַ פּראָ-
טעסט-רעזאָלוציע געגען „ווייסבוך" און
עס איז בעשטעטיגט געוואָרען די נעגאַ-
טיווע שטעלונג צום לענדסלאָטוועס
ראָט. עס זענען אָנגענומען געוואָרען
די פלענער צו קאָלאָניזירען דעם מיטעל
שטאַנד אויפ'ן באָדען פון נאַציאָנאַל-
פאָנד.
לאָנדאָן, 10. (יט"א)
אויף דער פאָרלעצטער זיצונג פון
אַקציאָנס קאָמיטעט איז פאָרגעקומען אַ
ברייטע דיסקוסיע וועגען דער פינאַנציע-
לער לאַגע. קאַלאָגעל קיש האָט ער-
קלערט, אַז די פינאַנציעלע לאַגע איז
זעהר אַ שווערע. עס וואָלט געווען אַ
בייטערע אויראָניע, אויב עס וואָלט איצט
אויסגעפעהלט געלד צו פינאַנסירען די
איינוואַנדערונג פון די 15 הונדערט חלוּ-
צים, פאַר וועלכע מיר האָבען איצט בעקו-
קומען סערטיפיקאַטען. די „אַגענצי" אַר-
בייט מיט אַ מינימום-בודזשעט פון 400
טויזענד פונט, דאָס איז אָבער זעהר ווע-
ניג, וואָרום אויפ'ן „ווייס-בוך" מוז מען
ענטפערן מיט אַ שטאַרקער טעטיגקייט
און דערצו דאַרף מען האָבען געלד.
האַנטקע האָט אָפּגעגעבען אַ בעריכט
וועגען קרן היסוד. דיזענהאָף פאָדערט
תיכף צו קאָלאָניזירען דעם באָדען-רעזע-
רווו פון נאַציאָנאַל פאָנד, און צו פער-
טיילען קליינע חלקים באָדען פאַר
די אַלע, וואָס ווילען זיך בעזעצען אויף
ערד. שפּרינצאַק פאָדערט צו קאָנצענ-
טרירען די אויפמערקזאַמקייט אויף קאָ-
לאָניזאַציע און פערגרעסערען דעם בודז-
זעשט אויף הכשרה.
לאָנדאָן, 10. (יט"א)
יט"א דערוויסט זיך די איינצעלהייטען
וועגען דער לעצטער זיצונג פון אַק-
ציאָנס-קאָמיטעט. צוזאַמען מיט די רעז-
וויזיאָניסטען איז אויך אַרויסגעטרעטען
נעגען פּאָליטישען קאָמיטעט ד"ר הינ-
דעס. ער האָט אָפּגעגעבען אַ דעקלאַ-
ראַציע אין נאָמען פון „עת לבנות", אַז
די ויגרונדיגע פון פּאָליטישען קאָמיטעט
בעדייט נישט קיין וויכטיגע ענדערונגען
אין מ'קאָן דערמיט נישט בעריהיגען די
עפענטליכקייט.

העברעאישע פרעסע וועגן די לעצטע רעגירונגס-אינטערפּרעטאַציעס צום ווייס-בוך

ירושלים (יטא) דורכפיהרענדיג אַ
סך-הכל פון די אינטערפּרעטאַציעס צום
„ווייס-בוך", וואָס זענען די לעצטע וואָך
געמאַכט געוואָרען דורך פּרעמיער מאַק-
דאָנאַלד און לאָרד פּאַספילד, שטעלט
פעסט דער „הארץ", אַז די יודישע פּראָ-
מעסטען איבער דער גאַנצער וועלט האָ-
בען געהאַט אַ פּעולה אָבער הייַנט-צו
טאָג, שרייַבט די צייַטונג, וועלען נישט
זיין געניגענד די כלערליי פּרובען צו
פּאַציפיצירען די יודען אויפ'ן יסוד פון
„ווייס-בוך", מעגען אויך די אינטערפּרע-
טאַציעס, זייַן ווי ווייַט מעגליך ליבע
ראַלע. נייַע דעקלאַראַציעס, קאָמענטאַרען
און אינטערפּרעטאַציעס בענוגען נישט.
מיר פאָדערן, שרייַבט „הארץ", אַז דאָס
„ווייס-בוך" זאָל צוריקגעצויגען ווערען.
דער „דזאַר היום" רעדט אַרום דעם
אינטערוויאו פון לאָרד פּאַספילד און
„ריינאָלדס ניוס". לאָרד פּאַספילד,
שרייַבט די צייַטונג, וויל שוטען זאַמד
אין די אויגען. ער טיילט די יודישע
אימיגראַציע קיין א"י אין 9 קאַטעגאָר-
יעס, פון וועלכע זענען נישט בעגרענעצט
און מייַדט אויס צו דערצעהלען, אַז די
נייַנטע קאַטעגאָריע פון אַרבייַטער אימי-
גראַציע איז אין דער ווירקליכקייט
ראשה ורוכה פון דער יודישער אייַנ-
וואַנדערונג. ווי אַזוי, פרעגט דער „דאיר
היום". קען לאָרד פּאַספילד זאָגען, אַז
די יודישע קאָלאָניזאַציע איז נישט בעו-
גרענעצט, אויב און איצטיגען מאָמענט
קען מען שוין נישט קויפען קיין באָדען
אין א"י, היות די פערקויפער וואַרטען
שוין אויף די אויספיהר-פעראָרדנונגען
צום „ווייס-בוך"? דער לעצטער אינטער
וויאו פון פּאַספילד, ענדיגט די צייַטונג,
בעווייַזט, אַז ער האָלט זיין „ווייס-בוך"
אַלס אַ געשעהענעם פאַקט, פון וועלכען
ער האָט נישט פרעה אָפּצוטרעטען.

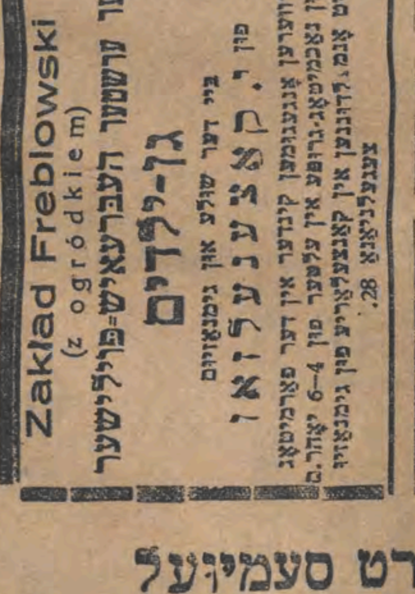

אויך אַ רעזולטאַט פון פּאַספילד'ס „ווייס-בוך"...

מעקסיקאַ וויל שליסען די טויערן פאַר יודישע אימיגראַנטען

מעקסיקאַ. (יטא) די מעקסיקאַ-
נער פּרעסע האָט אויפגעהויבען אַ שאַר-
פע קאַמפּאַניע געגען אַרייַנלאָזען יודישע
אימיגראַנטען פון אייראָפּא קיין מעקסי-
קאַ די קאַמפּאַניע ווערט שטאַרקער פון
טאָג צו טאָג. אין צוזאַמענהאַנג מיט די
בעגרענצונגען, וואָס די ענגלישע רעגי-
רונג האָט איצט געמאַכט פאַר דער יו-
דישער איינוואַנדערונג קיין א"י, האָבען
די מעקסיקאַנער צייַטונגען בעקומען
מעהר מוט און זייער קאַמף צו האַלטען
די טויערן פון מעקסיקאַ פערמאַכט
פאַר יודישע אימיגראַנטען. די איינפלוס-
רייַכע מעקסיקאַנער צייַטונג „על אוני-
ווערסאַל גראַפיקאַ" דרוקט אַ לייט-אַר-
טיקעל, אין וועלכען זי זאָגט פאַראויס,
אַז אויב מען וועט נישט צואייַלען צו
פערמאַכען די טויערן פון מעקסיקאַ
פאַר יודישער אימיגראַציע, וועלען אין
אַ פּאָר חדשים אַרום אין מעקסיקאַ זיין
נישט ווייניגער ווי פערציג טויזענד יודען.
די צייַטונג פאָדערט דערפאַר, אַז עס
זאָלען בעצייטענס אָנגענומען ווערען
שטרענגע בעגרענצונגס-מיטלען און זאָ-
לען וואָס שנעלער אַרייַן אין קראַפט,
כדי קיין יודען פון אייראָפּא זאָלען זיך
נישט קאָנען לאָזען איצט קיין מעקסיקאַ.

אזהרה צו די וואורשטען-פאַבריקאַנטען

מיר זענען שטרענג מזהיר אַלע וואורשטען-פאַבריקאַנטען, אַז צוליב די מכשולים מיט פרעמדע און שמוגעל שחיטה, וועלכע זענען עפּ"י דין נבילה וטרפה וועלען מיר פון זונטאָג, פ' תולדות הבע"ל אָן צושיקען צו יעדען פון אייך אַ ליסטע פון די גענזלער, וואָס שטעהען אונטער אונזער השגחה און ביים קוי-פען הויטען און בייליקעס דאַרפט איהר שטרענג נזהר זיין בשום אופן נישט צו קויפען ביי די גענזלער, וואָס געפונען זיך נישט אויף דער ליסטע, אין גע-גענפאַל וועלען מיר מפרסם זיין, אַז זיינע וואָרשטען זענען נבילה וטרפה, דעריבער זאָל יעדערער אָבהיטען עס זאָל זיין בכשרות.

לאָדזער ראַבינאַט.

אַ וואָרנונג צו די גענזלער און קצבים

מיר זענען שטרענג מזהיר אַלע גענזלער און קצבים. אַז מיר האָבען פער-שטאַרקט די אויפזיכט איבער אַלע יאַטקעס און ביי דעם יעניגען, וואָס מען וועט געפינען נישט קיין באַנדעראָלירטע עופות, וועלען מיר אסר'ען זייערע יאַטקעס. די קצבים, וואָס קויפען אָדערקיס דאַרפען דעריבער אונבעדינגט קוי-פען מיט'ן פיסעל אויף וועלכען עס געפינט זיך דער באַנדעראָל פון לאָדזער שוחטים בהשגחת הראַבינאַט.

לאָדזער ראַבינאַט.

בעקאַנטמאַכונג צו די יודישע בעפעלקערונג

צוליב די פערשידענע גרויסע מכשולים וואָס קומען אַרויס דערפון, וואָס עס ווערט נאָך לאָדז געבראַכט פרעמדע געשאָכטענע עופות און אויך עופות, וואָס ווערען אין לאָדז געשאָכטען דורך זייטיגע מענשען וועמענס שחיטה איז נבלה וטריפה זענען מיר נאָכאַמאָל מזהיר, אַז יעדער יוד, וואָס וויל זיין נזהר זיין פון מאכלי אסורות דאַרפען ביים קויפען גע'שחט'ענע עופות אַכטונג געבען, אַז עס זאָל זיין אויפ'ן פיסעל אַ באַנדעראָל מיט דער אויפשריפט אונטער די השגחה פון ראַבינאַט און ועד הכשרות.

לאָדזער ראַבינאַט.

אַראַבישע עקזעקוטיווע פּראָטעסטירט

ירושלים. (יטא) דעם 2 נאָוועמ-
בער האָט די אַראַבישע עקזעקוטיווע
איבערגעגעבען דעם הויך-קאָמיסאַר סער
דזשאָן טשאַנסעלאָר אַ רעזאָלוציע וועגען
דער באַלפור-דעקלאַראַציע. דער טעקסט
פון דער רעזאָלוציע, וואָס איז ערשט
איצט פערעפענטליכט געוואָרען לויטעט:
„די אַראַבישע עקזעקוטיווע אין א"י
האַלט ווייטער אונטער איהר פּראָטעסט
געגען דער באַלפור-דעקלאַראַציע, זאָגאָר
נאָך דער פערעפענטליכונג פון דער נייַ-
ער בריטישער ארץ ישראל-פּאָליטיק. די
אַראַבישע עקזעקוטיווע האָט צוליב דער
נייַער בריטישער א"י-פּאָליטיק הייַ-יאָהר
נישט פּראָקלאַמירט, ווי יאָהר-יעהרליך,
דעם אַראַבישען נעגעראַל-שטרייק אַלס
פּראָטעסט געגען דער באַלפור-דעקלאַ-
ראַציע. די עקזעקוטיווע זאָגט זיך אָבער
נישט אָפּ פון איהר פאָדערונג, אַז די
באַלפור-דעקלאַראַציע זאָל פּוילשטענדיג
אַנולירט ווערען, היות זי שטעהט אין
סתירה מיט די רעכט פון אַראַבישען
פאָלק און שטערט זייער פרייהייט. די
אַראַבישע עקזעקוטיווע פּראָטעסטירט
דעריבער געגען דעם בעשלוס פון דער
רעגירונג ווייטער צו פיהרען די פּאָליטיק
פון דער באַלפור-דעקלאַראַציע."

סער הערבערט סעמיועל 60 יאָהר אַלט

לאָנדאָן. (יטא) דעם 6. נאָוועמבער
ה. י האָט סער הערבערט סעמיועל, דער
ערשטער הויך-קאָמיסאַר פון א"י, פּער-
ענדיגט זיין 60-טען לעבענסיאָהר.
סער הערבערט סעמיועל איז געבוירען
געוואָרען אין ליווערפּול, אַלס יונגסטער
זוהן פון ערווין סעמיועל, דעם ברודער
פון לאָרד סווייטלינג (סער סטואַרט סעמ-
מיועל), פרעזידענט פון ועד הקהלות אין
ענגלאַנד. נאָך אין זייַנע סטודענטען-יאָה-
רען איז סער הערבערט סעמיועל געווען
אַנ'אָנהענגער פון די ליבעראַלען. דאָס
ערשטע מאָל האָט ער קאַנדידירט צום
פּאַרלאַמענט, ווען ער איז אַלט געווען
25 יאָהר, דאָס ערשטע מאָל איז ער גע-
וועהלט געוואָרען אין 7 יאָהר שפּעטער,
אין 1902. אַ צייט לאַנג איז ער געווען
פּרעזעס פון דער ליבעראַלער פּאַרטיי
ער ווערט בעטראַכט אַלס איינער פון די
בעסטע טעאָרעטיקער פון ליבעראַליזם.
אין 1905 האָט סער סעמיועל פערנומען
דעם אַמט פון וויצע-אינערן-מיניסטער.
פון דאַן אָן פערנעמט ער פערשידענע
הויכע רעגירונגס-אַמטען און אַלע ליבע-
ראַלע רעגירונגען. אין 1916 איז ער אינ-
נערן-מיניסטער. פון 1918 ביז 1920 איז
סער סעמיועל פרעזידענט פון דער קע-
ניגליכער סטאַטיסטישער קאָמיסיע. אין
1920 ווערט ער נאָמינירט אַלס הויך-
קאָמיסאַר פון א"י און פערנעמט דעם
אַמט ביז 1925 לעצטענס ווערט סער
הערבערט סעמיועל בעטראַכט אַלס דער
ערנסטעסטער קאַנדידאַט אויפ'ן אַמט
פון וויצע-קעניג אין אינדיען. עס זענען
אָבער געמאַכט געוואָרען אָנדערע, אַז
אין אינדיען איז מען געגען זיין קאַנדי-
דאַטור מחמת ער איז אַ יוד.

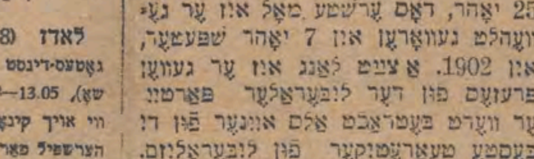

Zakład Frebłowski (z ogródkiem)
דער ערשטער העברעאיש-פרעבעלישער
גן-ילדים
בייַ דער שולע און גימנאַזיום
פון י. קאַצנעלסאָן!
מ'וועט אויפנעמען קינדער אין דער פאַרמיטאָג
און נאָכמיטאָג-גרופּע אין עלטער פון
4—6 יאָהר
אַנמעלדונגען אין קאַנצעלאַריע פון גימנאַזיום
זיענקעוויטשאַ 28.

ראַדיאָ פּראָגראַם

דינסטאָג 11 נאָוועמבער

לאָדז (233'8) 10.15 טראַנסמיסיע פון מעלדי-גאָטעס-דינסט און מיליטער רעווייע (טר. פון וואַר-שאַ), 12—13.05 פאָרלעזונג פון טעגליכען פּראָגראַם ווי אויך קינאָ און טעאַטער רעפּערטואַר, 15.40—16 הערשפּיל פאַר קינדער (טר. פון וואַרשאַ), 16.40—19 קאָנצערט פון וואַרשאַ 16.40—16.55 מאַרטראַג (טר. פון וואַרשאַ), 17—18.40 טראַנסמיסיע פון אַ אַקאַ-דעמיע פון דער וואַרש. פילהאַרמאָניע 18.40—19.05 פּערשידענעס, 19.05—19.15 קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדעלס קאַמער אין פאָרלעזונג פון פּראָ גראַם אויף מיטוואָך, 19.15—19.30 רעדע פון גענ-קוטרושעבע (טר. פון וואַרשאַ), 19.30—19.40 גראַ-מאָפאָן פּלייטען פון האַרשאַ, — 19.40—20 ליטעראַ-רישע מיערטעל שעה —20 טראַנסמיסיע פון דער וואַרשאַווער אָפּערע דערנאָך וועטער, פּאָליציי אין ספּאָרט קאָמוניקאַטען.

—:0:—

געדענקט, אַז די „אַגודה" האָט פערשאַכערט די בלוטיגסטע יודישע אינטערעסען פאַר צוויי געשענקטע מאַנדאַטען!

גיט אייער וויר-ריגע תשובה און שטימט פאַר דער ליסטע 17

געזעלשאַפטליכע אָוונדען פון ציוניסטישע אַקאַדעמיקער

די פעראַיינען פון אַבסאָלווענטען פון די יודישע גימנאַזיעס אין לאָדז און די ציוניסטישע אַקאַדעמיקער האָבען בע-שלאָסען יעדען דינסטאַג איינצואָרדנען געזעלשאַפטליכע אָוונדען מיט דער בע-טייליגונג פון אָנגעזעהענע פּרעלעגענטען.
די „חבר'ישע דינסטאָג'ס" וועלען פאָר-קומען אין לאָקאַל פון „וויזאַ" (שענקע-וויטשאַ 26). דער ערשטער פון אַט דעם מין אָוונדען קומט פאַר הייַנט, דינס-טאָג 9 אָוונט.

מעמאָריאַל פון הויז-בעזיצער

שטייערן זאָלען איינגעמאָהנט ווערען מעהר ליבעראַל

דעם 15. ד. ח. ענדיגט זיך דער טער-מין פון איינצאָהלען דעם לאָקאַל-שטייער פאַר'ן לעצטען לויפענדען יאָהר, ווי אויך דעם שטייער פון הייזער. אין צוזאַמענ-האַנג דערמיט, האָבען די הויז-בעזיצער פעראיינען זי דעוואַנדעט צו דער לאָ-דזער פינאַנץ-קאַמער, אַז די דאָזיגע שטייערן זאָלען ליבעראַל איינגעמאָהנט ווערען און אַז די פערלעגענע שטייערן זאָלען נישט איינגעמאָהנט ווערען אויף אַ צוואַנגס-אופן. די שטראָף-פּראָצענ-טער זאָלען נישט בעטראָפען מעהר, ווי 1 פּראָצענט אַ חודש.

שווערע ליבער טויט פון אַ צייטונגס-פערקויפער אונטער די רעדער פון טראַמוויי

(§) נעכטען אין אָוונט האָט אויף פּיעטריקאָווער גאַס פּאַסירט אַ שרעקליך טראַמוויי אומגליק. אַ פּאַסאַזשיר פון טראַמוויי נומער 1, וואָס איז געגאַנגען פון גייער'ס מאַרק האָט געוואָרפען אַ יונ-געל אַ צייטונגס-פערקויפער איהם צו דערלאַנגען אַ צייטונג. דאָס יונגעל איז נאָך צוגעלאָפען און געוואָלט זיך אַרויפ-כהאַפּען אויפ'ן טראַמוויי אין גאַנג, אָבער ער איז אַזוי אומגליקליך געפאַלען, אַז ער איז אַרונטערגעפאַלען אונטער די רעדער און צושניטען געוואָרען אויפ'ן שטעקער. דער אומגעקומענער הייסט פענליענסקי, 10 יאָהר אַלט פון קאַנט-נע 23. דער טויטער קערפּער איז אָפּ-געפיהרט געוואָרען אין פּראָזעקטאָריום.

לאָדזער טאָגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר נעמט-אָן פון 6 בזי 7 אין אָוונד
נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skrz.poczt. 16
טעלעפאָנען: רעדאַקציע 100-57, אַדמיניסטראַציע 100-47

אַ מעשה-קוטיעפאוו אין ווילנע

ווילנא. — דאָס ווילנער קרייז-גע־ריכט האָט פּעפּראָכט דעם פּראָצעס פון די צוויי ברידער שוקאָלסקי, פ. פּאַוולי־נא און י. קאַפּוסטאַ, וועלכע זענען אָנגע־קלאָגט געוואָרען דערין, אַז זיי האָבען געפּרובט צורויבען דעם פּוילישען בור־גער קוליקאָווסקי און אַרויסהערען אויהם קען מינסק.

קוליקאָווסקי, אַ מיליטערישער קאָלאָ־נעל, אַן אויגענצייגער פון נוט דייטמאַ־נאָוומשיזגע, אין בשעתו פאַר'משפּט גע־וואָרען הינטער די אויגען דורכ'ן מינסק־ער קרייז-געריכט אויף טויט-שטראָף.

דער פּסקרין געגען קוליקאָווסקי'ן אין אַרויסגעטראָגען געוואָרען פאַר זיין פאַר־מיזאַנישע דוושערסיע-משמונקטע, וועלכע ער האָט געהאַט ברויט צענטוויקלט בעת דער פּוילישי-סאָוויעטישער מלחמה.

דער פּסק-דין געגען קוליקאָווסקי'ן האָט אָבער נישט געקאָנט אויסגעפיהרט ווערען צוליב דעם, וואָס ער האָט גע־וואוינט אויף דער פּוילישער טערי'טאָריע.

אויסנוצענדיג די געלעגענהייט, וואָס קוליקאָווסקי וואוינט נישט ווייט פון גרע־ניץ, האָט דער מינסקער נ.פּ.או. בע־שטימט פאַראַיאָהרען אַ סובסידיע פון 30.000 רובעל נאָלד פאַר די פּערזאָנען, וואָס וועלען צושטעלען קוליקאָווסקי'ן לעבערינערהייט אין רשות פון נ.פּ.או.

די אינוואוינער פון שכנות'דיגען דאָרף מאַלקאָוויטשע, די ברידער שו־קאָלסקי, פּאַוולוגע און קאַפּוסטאַ האָבען נישט געקאָנט בייטשטעהן דעם נסיון און האָבען זיך אונטערגענומען ארויפיהרען קוליקאָווסקי'ן קען מינסק.

ווענען זייער פּלאַן האָט זיך אָבער קו־ליקאָווסקי בעצייטענס דערוואוסט.

קוליקאָווסקי האָט געמאָלדען ווענען דעם אַטענטאַט דעם 5. באַיאָן פון דער גרענץ-וואַך און די זעלבער האָבען אַרעס טירט די אַטענטאַטאָרען און מאָמענט, ווען זיי האָבען בעוואָפנעטע מוט רע־וואַלוועדען און ביוסקען, ארומגערינגעלט קוליקאָווסקי'ן און וואַלד..

דאָס געריכט האָט פאַר'משפּט די ברידער שוקאָלסקי און פּאַוולוגע'ן אויף אייביגער תפיסה. דער פירער אָנגע־קלאָגטער און בעפרייט געוואָרען

דער נאהענטער סוף פון דער ענגלישער אַרבייטער-רעגירונג

איצט האַלט עס שוין גאָר נאהענט, אַז די לייבאָר-רעגירונג זאָל אַראָפּגעזעצט ווערען און עס זאָל אויסגעשריבען ווערען נייע פּאַרלאַמענט-וואַהלען

(אַ בריף פון לאָנדאָן, ספּעציעל פאַר'ן „לאָדזער טאָגעבלאַט") :—: פון י. שאַיאַק

דער פּאָלומישער קרוזיס פון דער אַרבייטער רעגירונג קומט אויצ אפנים צו זיין אינגענטליכען סוף. בון אויצ האָט מען נאָר גערעדט וועגען נייע פאַר־לאַמענט-וואַהלען, אויצ אָבער האָבען זיך שוין אויך אָנגעהויבען די האַנדלונ־גען פון אַלע פּאָלומישע פּאַרטייען אין, ווי עס זעהט אויס, וועלען מיר אפשר האָבען נייע פּאַרלאַמענט-וואַהלען אַ סך פרוהער, ווי מיר האָבען ערוואַרט.

די פּאָלומישע לאַגע אין ענגלאַנד און געקומען צו אַ טויטען קאָלומנא־ציאָנס-פּונקט און ווייטער קען עס נישט געהן. מען אין שטעהן געבלובען אויף אַן אָרט אין דער פּאָלומיק, כאָטש די קרוזישע לאַגע און לאַנד ווערט פון טאָג צו טאָג ערגער און האָט „בי", באַלד דערגרייכט צו אַ מאָמענט פון אַ קאַטאַסטראָפע.

אויב מען וויל זיין עהרליך, מוז מען זאָגען, אַז עס איז נישט זיכער, אַז אויב אַ צווייטע רעגירונג וואָלט אויצ געשטאַנען בי דער מאַכט, וואָלט די לאַגע געווען אַ בעסערע. דאָס איז אינטערעסאַנט צו זאָגען. מעגליך יאָ און מעגליך נישט עס איז אויך גאַנץ מעג־ליך, אַז עס וואָלט געווען אַ סך ערגער... בי פּאָלומיק קאָן מען נישט אויסרעכענ־נען, ווי אַזוי עס וואָלט געווען בי אַנדע־רע אומשטענדען, אָבער אין זאַך איז זיכער, אַז די אַרבייטער רעגירונג איז מיט 14 חדשים צוריק געקומען צום ענגלישען פאָלק און געבעטען, מען זאָל אויהר שענקען ציטרוי, ווייל זי פּערבע־סערען די עקאָנאָמישע לאַגע פון לאַנד און ווייל אָפּשאַפען די אַרבייטסלאָזיג־קייט, וועלכע לוגט ווי אַ שווערע משא אויפ'ן ריקען פון'ם ענגלישען פאָלק.

אַ גרויסער טייל פון'ם ענגלישען פאָלק האָט געגלויבט אין די הבטחות אין דער אַרבייטער פּאַרטיי געשאַנקען ציטרוי: און וואָס זעהען מיר אויצט? די עקאָ־נאָמישע לאַגע און ענגלאַנד האָט זיך פאַר די 14 חדשים צייט פערערגערט מיט הגדערט פּראָצענט אין, לויט די פע־רשפּעקטיוען, געהען מיר אַנטקעגען נאָך ערגערע צייטען; די אַרבייטסלאָ־זיגקייט האָט זיך פאַר דער צייט פער־גרעסערט מיט קנאַפּע דריי פערטעל מיל יאָן מענשען און עס איז נישטאָ קיין האָפנונג, אַז די צאָהל אַרבייטסלאָזע זאָל פערקלענערט ווערען.

אָט דאָס איז דער קרוזישטער פּונקט פון דער אַרבייטער רעגירונג. אויף דעם פּונקט איז זי געקומען צו דער מאַכט און אויף דעם פּונקט וועט זי זוכער פאַלען.

פערשטעהט זיך, אַז אויסער דער פראַגע פון'ם שלעכטען עקאָנאָמישען צושטאַנד און לאַנד און די פראַגע פון דער גרויסער צאָהל אַרבייטסלאָזע, קו־מען נאָך צו אַנדערע וויכטיגע מאָמענ־טען, ווי. למשל, די נישט אויסגעהאַלטע־נע אויסערן-פּאָלומיק פון ענגלאַנד, וועל־כע האָט געפּוהרט צו פרישע קאָמפּלי־קאַציעס.

אַפּטיל האָט אויך געשעדיגט די אַרבייטער רעגירונג איהר פאַלשע פּאָ־לומיק און פּלאַמעטונג און ענטפּעס. אַלץ צוזאַמען שאַפט אַזאַ ריזיגען מאַ־טעריאַל נעגען איהר, וואָס וועט זיכער פוהרען צו אַ פולשטענדיגער אויפערקעה־רעגיש.

די פראַגע בלייבט נאָך, ווי אַזוי וועט זיך איצט פערהאַלטען דער פוהרער פון די לובעראַלען, לאָיד דזשאָרדזש? וועט ער ווייטער אונטערשטיצען די אַרבייט־ער-רעגירונג, כאָטש אין זיין פּאַרטיי אין זיין גלייכצייטיג זענען צוויי פון די הויפּט זעלען פון דער לובעראַלער פּאַרטיי, סיר דזשאָהן סיטמאַן און סיר ראָבערט אַטשטאָן אַרויס מיט אַנ־שפּענטלעכער ערקלערונג, און וועלכע זיי זאָגען, אַז זיי האָבען געוואָרענט לויד דזשאָרדזש'ען, אַז זיי וועלען אויפהערען צו אונטערשטיצען די אַרבייטער-רעגי־רונג דערפאַר, וואָס זיער פּאָלומיק איז געוואָרען שעדלעך פאַר די נאַציאָנאַלע אונטערעסען פון'ם לאַנד און די ליבע־ראַלען מאַרען דאָס נישט הילף.

די דאָזיגע ערקלערונג פון סיר דזשאָהן סיטמאַן און סיר אָבערט אַ־טשיסאָן, איז געפאַלען, ווי אַ באָמבע אין דער גאַנצער פּאָלומישער וועלט. אַזוי אַרום אין מען געוואוינער געוואָרען, אַז נישט די גאַנצע לובעראַלע פּאַרטיי צו אינטערשטיצען די אַרבייטער-רעגי־רונג, נאָך מעהר, אַז אַ טייל פון די לי־בעראַלען זענען שטאַרק דאַגעגען און ווילען, אַז די לובעראַלען זאָלען אינפאַר שטיצען צוזאַמען מיט די קאָנסערוואַ־טיוען נעגען דער רעגירונג אין דאָס דינסט דער אויגענבלקליכער סוף פון דער אַרבייטער-רעגירונג.

לויט ווי עס ווערט בעהויפּטעט אין די קרייזען פון דער אַרבייטער-רעגירונג, אין די לינקער-פּאַרטיי געווען פאַרבי־ריט אויף אַ קלאַפּ מצד אַ טייל לובע־ראַלען אין די אַרבייטער-פּאַרטיי אין אויצט שוין שטאַרק בעשעפטיגט מיט'ן צוגרייטען זיך צו די קומענדיגע אַלגע־מיינע וואַהלען. מען וואַרט נאָך אַבזיטעל, כ' צו דאַבען אַ מעגלוכקייט צו שאַפען געלד פאַר דער פּראָפּאַגאַנדע. בי די סיבען, וואָהלען, איזי שנעל ווי די אַ אייטער-פּאַרטיי וועט דאָבען געשאַפען נייגען געלד, וועט זי זיך אויך אויסטיי־טשען דאַרטיגען לאַיד די שאַרדזש'ען. זי זי איז געווען בון אויצט אויך דאָ וועט עס שוין בכולא קומען צו אַ צוזאַמענ־בריך.

אויצט אין די גאַנצע פראַגע אָפּהענ־גיג פון לאַיד דזשאָרדזש'ען, צו ער וועט טאַקע וואַרטען, בון די אַרבייטער־פּאַרטיי וועט זען גוט צוגעגרייט צו גען צו די וואַהלען, אָדער ער וועט זיך לאָזען, אויבערבעדען פון דער גרייפּע, וועלכע וויל, אַז שוין אויצט זאָלען די לובעראַלען צוזאַמען מיט די קאָנסערוואַטיוון אַראָפּ וואַרפען די אַרבייטער-רעגירונג.

די אַרבייטער-רעגירונג האָט אַלץ גע־האַפט, אַז די לובעראַלען וועלען אויצט נישט דערלאָזען די קאָנסערוואַטיוון זיי אַראָפּוואַרפען צוליב דעם, וואָס אין לאָנדאָן קומט אויצט אָפּ די אינטערעסאַנטע פאַר די אינטערעסען פון אַנדערע פּאָלומישע פּאַרטייען, אַז אַ באַמבע אין דער גאַנצער פּאָלומישער וועלט. אַזוי אַרום אין מען געוואוינער געוואָרען, אַז נישט די גאַנצע לובעראַלע פּאַרטיי צו אינטערשטיצען די אַרבייטער-רעגי־רונג, נאָך מעהר, אַז אַ טייל פון די לי־בעראַלען זענען שטאַרק דאַגעגען און ווילען, אַז די לובעראַלען זאָלען אינפאַר שטיצען צוזאַמען מיט די קאָנסערוואַ־טיוון נעגען דער רעגירונג אין דאָס דינסט דער אויגענבלקליכער סוף פון דער אַרבייטער-רעגירונג.

לויט ווי עס ווערט בעהויפּטעט אין די קרייזען פון דער אַרבייטער-רעגירונג, אין די לינקער-פּאַרטיי געווען פאַרבי־ריט אויף אַ קלאַפּ מצד אַ טייל לובע־ראַלען אין די אַרבייטער-פּאַרטיי אין אויצט שוין שטאַרק בעשעפטיגט מיט'ן צוגרייטען זיך צו די קומענדיגע אַלגע־מיינע וואַהלען. מען וואַרט נאָך אַבזיטעל, כ' צו דאַבען אַ מעגלוכקייט צו שאַפען געלד פאַר דער פּראָפּאַגאַנדע. בי די סיבען, איזי שנעל ווי די אַ אייטער-פּאַרטיי וועט דאָבען געשאַפען געלד, וועט זי זיך אויך אויסטיי־טשען דאַרטיגען לאַיד די שאַרדזש'ען. זי זי איז געווען בון אויצט אויך דאָ וועט עס שוין בכולא קומען צו אַ צוזאַמענ־בריך.

אויצט אין די גאַנצע פראַגע אָפּהענ־גיג פון לאַיד דזשאָרדזש'ען, צו ער וועט טאַקע וואַרטען, בון די אַרבייטער־פּאַרטיי וועט זען גוט צוגעגרייט צו גען צו די וואַהלען, אָדער ער וועט זיך לאָזען, אויבערבעדען פון דער גרייפּע, וועלכע וויל, אַז שוין אויצט זאָלען די לובעראַלען צוזאַמען מיט די קאָנסערוואַטיוון אַראָפּ וואַרפען די אַרבייטער-רעגירונג.

די אַרבייטער-רעגירונג האָט אַלץ גע־האַפט, אַז די לובעראַלען וועלען אויצט נישט דערלאָזען די קאָנסערוואַטיוון זיי אַראָפּוואַרפען צוליב דעם, וואָס אין לאָנדאָן קומט אויצט אָפּ די אינטערעסאַנטע פאַר די אינטערעסען פון אַנדערע פּאָלומישע פּאַרטייען, אַז אַ באַמבע אין דער גאַנצער פּאָלומישער וועלט. אַזוי אַרום אין מען געוואוינער געוואָרען, אַז נישט די גאַנצע לובעראַלע פּאַרטיי צו אינטערשטיצען די אַרבייטער-רעגי־רונג, נאָך מעהר, אַז אַ טייל פון די לי־בעראַלען זענען שטאַרק דאַגעגען און ווילען, אַז די לובעראַלען זאָלען אינפאַר שטיצען צוזאַמען מיט די קאָנסערוואַ־טיוון נעגען דער רעגירונג אין דאָס דינסט דער אויגענבלקליכער סוף פון דער אַרבייטער-רעגירונג.

איך גלויב...

אין וואָס גלויבט פּראָפ. אַלבערט איינשטיין,— ער פּעראַכטעט מלחמה און איז רעליגיעז איז אַ געוויסען זינען

פּראָפעסאָר אַלבערט איינשטיין דאָס פערעפנטלעכט אַ'אַרטיקעל אין דער „סאָנד: דעספּעטש" אונטער'ן נאָמען: „איך גלויב", פון וועלכען מיר ברענגען דאָ אַ'אויסצוג:

מערקווירדיג איז אונזער סיטואַציע דאָ אויף דער ערד. יעדער פון אונז קומט דאָ צו גאַסט אויף אַ ווייל, נישט ווי־סענדיג צוליב וואָס, דאָך אָפטמאָל דוכט זיך, אַז מיר קומען דאָ צוליב אַ הייליגען ציל.

פון מאָנ-מענלעכען שטאַנדפּונקט ווייס־סען מיר אין זאַך, אַז איין מענש לעבט דאָ צוליב דעם צווייטען. דער שמיכעל פון צווייטען טוט אונז שטאַרק הנאה.

אונזער פליכט צו אַנדערע

פיל מאָל און מאָג איך אָנערקען אויך, אַז מיין אייגען אינערליך און אויסערליך לעבען אין געבויט אויף דער אַרבייט פון מיינע מיט-מענשען, סיי די לעבע־דיגע און סיי די טויטע, און איך מוז זיך זעהר פיל אָנשטרענגען, אום צו גע־בען דער וועלט דאָס, וואָס איך נעהם פון דער וועלט.

אָפטמאָל בין איך זעהר אונרוהיג, וואָס איך האָב צופיל געבאָרגט בי אַנ־דערע מענשען.

זיינע אידעאַלען

יענע אידעאַלען, וועלכע זענען פאַר מיר שטענדיג ערשינען און האָבען מיך אָנגעפילט מיט פרייד, זענען גוטסקייט, שעהנקייט און אמת

אַ מינישטער—אַ גנב

מען כאַפּט איהם ביי דער האַנד, ווען ער גנב'עט צו אַ פרויען־קלייד אין אַ געשעפט

מאָראָנטאָ. (קאַנאַדאַ) דאָ האָט אַרויסגערופען אַ ריזיגע סענסאַציע דער פאַל, וואָס דער קאָבינעט-מיניסטער, מר. באַלאַנטיין, אין אַרעסטירט געוואָרען דערפאַר, וואָס מען האָט איהם געכאַפּט בי'ם צו'גנב'ען אַ קלייד אין ווערט פון 3 פונט.

באַלאַנטיין אין אַרטן אין אַ שאַפּ שפּיס קויפען אין ווען דער אַסיסטענט פון שאַפּ האָט זיך אויף אַ ווייל אַוועק־געדרעהט, האָט דער מיניסטער אַ כאַפּ געטון דאָס קלייד אין עס פערשטעקט אונטער זיין ראָק

אין דער פּאָליציי האָט דער מיניסטער באַלאַנטיין זיך מודה געווען אין דער גנבה און ערקלערט, אַז ער וויסט נישט, ווי אַזוי דאָס האָט פּאַסירט, ער ווייס נאָר, אַז עפּיס אַ געהיימע מאַכט האָט איהם בעהערשט און איהם ווי אַ שטוים געטון צוצוגעמען דאָס קלייד.

דערווייל טומעלט זיך אין גאַנ־דאַ מיט'ן מיניסטער-גנב.

דער ענגלישער אַרבייטער-רעגירונג

עס האָט קומען אַ מומענט, אין מיר קען אַנדער גלוק און לעבען. רעל־קטע, אויסערלעכער ערפאָלג, פּאָפּולאַרי־טעט, לוקסוס, דאָס אַלץ האָב איך שטענ־דיג פערלאַכטעט.

איך גלויב, אַז אַ'אונגלאַך, פּשוט לע־בען אין פיל געוונדער פאַ־'ן־גוף און פאַר דער נשמה.

זיינע פּאָליטישע אידעען

איך בין זעהר אונזאַם, איך מוז זיך נישט צופיל צווישען מענשען, מעגליך, אַז דאָס שאַדט מיר פיל, נאָר מיין פער־דינסט אין דאָס, וואָס איך בין אונאָפּ־האַנגיג, איך בין נישט אונטערגעוואָר־פען קוינטעס מיינונג און פאַראורטייל.

מיינע פּאָליטישע אידעען זענען: דע־מאָקראַטישע. יעדער אינדער מוז רעס־פּעקטירט ווערען אַלס אַ'אינדיווידואום, נאָר קיינער טאָר נישט געהאַלטען ווע־רען אַלס אַ'אָפּגאָט.

איך וויים גאַנץ גוט, אַז פרי עפּיס צו דערגרייכען, מוז אַ שטאַרקע פערזאָן אַר־בייטען וועגען דעם און טראָגען די גאַנ־צע פערענטוואָרטלעכקייט, אָבער די, וואָס ווערען געפיהרט, זאָלען נישט גע־שלעפּט ווערען און זיי מוז ערלויבט ווע־רען אויסצוועהלען זייער אונגעגעם פיה־רער.

אין דערפאַר בין איך שטענדיג גע־ווען געגען דעם רעזשים אין דעם אויצ־טיגען רוסלאַנד און אויסאַליען. איך גלויב אַז אַמעריקא האָט דעם בעסטען סיס־טעם אין וועהלען אויהרע פיהרער.

פערזענליכקייטען

וואָס עס איז אמת זעהר שאַצבאַר אין אונזער לעבען איז נישט די נאַציאָן, וואָלט איך געזאָגט, נאָר די שאַפערדיג אין אַנדרוקספולע אינדיווידועלע פער־זענלעכקייט. דער, וואָס גיט טאָוים די גאָ־בעלע און סובלימע.

איך פערלאַנג יענע מערשוינגען פון מוזיקער, יענעם העראָאיזם פון דער קאָמאַנדע, יענע גרויזאַמקייט פון פאַט־ריאָטיזם.

מלחמה איז פערלאַכטליך און קליין, און איך וואָלט בעסער געוואָלט צוריסען ווערען אין שטיקער, אידער אנטייל צו נעהמען אין מלחמה.

די שעהנקייט פון מיסטיק

די שעהנסטע זאַך, וואָס מיר האָבען פון ערפאַהרונג, איז דאָס מיסטישע דאָס מיסטישע איז דער מקור פון יע־דער קונסט און וויסענשאַפט.

דער, פאַר וועמען די עמאָציעס פון מיסטיק איז פרעמד, איז אַזוי גוט, ווי טויט. זענע אויגען זענען פערמאַכט און זיין זעהט נאָרנישט.

די זעהונג פון דער מיסטיק, וואָס איז פערבינדען אפילו מיט אַ געוויסער מורא האָט אויך געשאַפען די רעליגיע.

אין דעם זין געהער איך צו די רע־ליגיעזע.

—0§0—

אַ מינישטער—אַ גנב

מען כאַפּט איהם ביי דער האַנד, ווען ער גנב'עט צו אַ פרויען־קלייד אין אַ געשעפט

מאָראָנטאָ. (קאַנאַדאַ) דאָ האָט אַרויסגערופען אַ ריזיגע סענסאַציע דער פאַל, וואָס דער קאָבינעט-מיניסטער, מר. באַלאַנטיין, איז אַרעסטירט געוואָרען דערפאַר, וואָס מען האָט איהם געכאַפּט בעם צו'גנב'ען אַ קלייד אין ווערט פון 3 פונט.

באַלאַנטיין אין אַרטן אין אַ שאַפּ שפּיס קויפען אין ווען דער אַסיסטענט פון שאַפּ האָט זיך אויף אַ ווייל אַוועק־געדרעהט, האָט דער מיניסטער אַ כאַפּ געטון דאָס קלייד אין עס פערשטעקט אונטער זיין ראָק

אין דער פּאָליציי האָט דער מיניסטער באַלאַנטיין זיך מודה געווען אין דער גנבה און ערקלערט, אַז ער וויסט נישט, ווי אַזוי דאָס האָט פּאַסירט, ער ווייס נאָר, אַז עפּיס אַ געהיימע מאַכט האָט איהם בעהערשט און איהם ווי אַ שטוים געטון צוצוגעמען דאָס קלייד.

דערווייל טומעלט זיך אין גאַנ־דאַ מיט'ן מיניסטער-גנב.

אַדוו. סטאָקער, אַראַבישער פּאָרשטעהער פון דער שאַ-אָמיסיע, פּאָלעמיזירט מיט לאָרד מעלשעס און סער דזשאָן סיימאָן

לאָנדאָן. (יטא) דער „טיימס" פון עפּענטליכט אַ בריף פון בעקאַנטען עגי־פּטישען אַדוואָקאַט וו. סטאָקער, וועלכער איז, ווי בעקאַנט, געווען דער הויפּט־פאָרשטעהער מצד דער אַראַבישער עק־זעקוטיוו פאַר דער שאַ-קאָמיסיע אַדוו. סטאָקער פּאָלעמיזירט מיט די אויס־פיהרונגען פון לאָרד חילשעם און סער דזשאָן סיימאָן, וועלכע האָבען אין „טיימס" געפאָדערט, אַז דאָס „ווייס־בוך" זאָל אויבערגעשיקט ווערען צום האָנער שודס-טריבונאַל, וואָס זאָל ענט־שיידען וועגען די יורידישע סחירות צווי־שען דעם דאָקומענט און דעם א"י-מאַנ־דאַט. סטאָקער פרעגט אָפּ די אויספיהרען פון בונדע יורידישען אין שטעלט פעסט, אַז אין פרינציפּ דאַרף מען נישט זען נעגען דעם, אַז דאָס האַ־גער שידס-געריכט זאָל בעטראַכטען דעם ענין. עס וואָלט אָבער נויטיג געווען, אַז דאָס געריכט זאָל דערבי בעטראַכטען נאָך אַנדערע פראַגען, נעמליך: צו אין דער א"י-מאַנדאַט און הסכם מיט'ן אַרט. 22 פון פעלקערבונד-פּאַקט, און צו אין די באַלפור-דעקלאַראַציע נישט אַ דאָקו־מענט, וואָס ווידערשפּרעכט דעם דער־מאַנטען פון בונד-פּאַקט.

די שטעלונג פון דער „אגודת ישראל"

צום לעניסלאַטיוו-ראַט איז א"י

ירושלים. (יטא) אין אַ נעשפּרעך מיט יטא-פאָרשטעהער האָט דער פוה־רער פון דער „אגודת ישראל" אין א"י, ר. בלוי ערקלערט צום. אַנד.:

די שטעלונג, וועלכע עס האָט אָנגענו־מען די „אגודה" אין א"י געגען דער שטעלונג פון דער וועלט-עקזעקוטיוו פון דער „אגודה", וועלכע איז געגען באַ־קאָמען אַ"י-ישאַב, אַרויסצוטרעטען גע־גען די וואַהלען אין לעגיסלאַטיו-ראַט, וועלען מיר צום לעגיסלאַטיו-ראַט, אויבערצוגעבען די וועלט-עקזעקוטיוו פון דער „אגודת ישראל", אַז אונזער שטעלונג איז אַ ריכ־טיגע. אַלענפאַלס, נעהערט דער ענדגיל־טיגער בעשלוס נישט צו דער וועלט-עק־זעקוטיוו, נאָר צו אונז.

—0—

בלוי, ברעכען די אחדות פון א"י-יודענ־טום, מיר ווילען אָבער אויך נישט ברע־כען די אחדות אין דער וועלט-אָרגאַנ־זאַציע פון דער „אגודת ישראל". אויב מיר וועלען בעשליסען צוזאַמען מיט'ן נאַציאָנאַל א"י-ישאַב, אַרויסצוטרעטען גע־גען די וואַהלען אין לעגיסלאַטיו-ראַט, וועלען מיר פרוביען אויבערצוגעבען די וועלט-עקזעקוטיוו פון דער „אגודת ישראל", אַז אונזער שטעלונג איז אַ ריכ־טיגע. אַלענפאַלס, נעהערט דער ענדגיל־טיגער בעשלוס נישט צו דער וועלט-עק־זעקוטיוו, נאָר צו אונז.

ירישע עמיגראַציע איז די פּעראייניגטע שטאַטען

ניו-יאָרק (יטא) לויט סטאַטיסטיק פון דאָסטען, וואָס זענען די טעג פאַר־אַנטלעכט געוואָרען האָבען אין משך פון די חדשים יולי, אויגוסט און סעפּ־טעמבער אומגערירט אין די פאַראייניג־טע שטאַטען 2232 יודען.

אַדוו. סטאָקער, אַראַבישער פּאָרשטעהער פון דער שאַ-אָמיסיע, פּאָלעמיזירט מיט לאָרד מעלשעס און סער דזשאָן סיימאָן

לאָנדאָן. (יטא) דער „טיימס" פאָר עפּענטליכט אַ בריף פון בעקאַנטען עגי־פּטישען אַדוואָקאַט וו. סטאָקער, וועלכער איז, ווי בעקאַנט, געווען דער הויפּט־פאָרשטעהער מצד דער אַראַבישער עק־זעקוטיוו פאַר דער שאַ-קאָמיסיע אַדוו. סטאָקער פּאָלעמיזירט מיט די אויס־פיהרונגען פון לאָרד חילשעם און סער דזשאָן סיימאָן, וועלכע האָבען אין „טיימס" געפאָדערט, אַז דאָס „ווייס־בוך" זאָל אויבערגעשיקט ווערען צום האָנער שודס-טריבונאַל, וואָס זאָל ענט־שיידען וועגען די יורידישע סחירות צווי־שען דעם דאָקומענט און דעם א"י-מאַנ־דאַט.

אַ גנב

מען כאַפּט איהם ביי דער האַנד, ווען ער גנב'עט צו אַ פרויען־קלייד אין אַ געשעפט

מאָראָנטאָ. (קאַנאַדאַ) דאָ האָט אַרויסגערופען אַ ריזיגע סענסאַציע דער פאַל, וואָס דער קאָבינעט-מיניסטער, מר. באַלאַנטיין, איז אַרעסטירט געוואָרען דערפאַר, וואָס מען האָט איהם געכאַפּט בי'ם צו'גנב'ען אַ קלייד אין ווערט פון 3 פונט.

באַלאַנטיין אין אַרטן אין אַ שאַפּ שפּיס קויפען אין ווען דער אַסיסטענט פון שאַפּ האָט זיך אויף אַ ווייל אַוועק־געדרעהט, האָט דער מיניסטער אַ כאַפּ געטון דאָס קלייד אין עס פערשטעקט אונטער זיין ראָק

אין דער פּאָליציי האָט דער מיניסטער באַלאַנטיין זיך מודה געווען אין דער גנבה און ערקלערט, אַז ער וויסט נישט, ווי אַזוי דאָס האָט פּאַסירט, ער ווייס נאָר, אַז עפּיס אַ געהיימע מאַכט האָט איהם בעהערשט און איהם ווי אַ שטוים געטון צוצוגעמען דאָס קלייד.

דערווייל טומעלט זיך אין גאַנ־דאַ מיט'ן מיניסטער-גנב.

אַטענטען און שטייערן

זייט עטליכע יאָהר קומען מיר כסדר אין דער צייט מיט אַ פערלאַנג, צו מאַכען פערלייכטערונגען ביים אויסקויפען די פּאַטענטען און מיט'ן אויסצאָהלען די שטייערן. וואָס פאַלען אויס סוף יאָהר.

יעדע יאָהר אין דער צייט אַפּעלירען מיר צום יושר-געפיהל, מען זאָל ראַ־טווען פון אונטערגאַנג די סוחרים און האַנדווערקער און זיי ענטקעגענקומען מיט הנחות.

און יעדען יאָהר אין דער צייט ווייזען מיר אויף, ווי שלעכט עס איז, ווי ווייניג עס איז די לאַגע פון די סוחרים, וועלכע מען קאָן ראַטעווען, אויב מען וועט פערלייכטערן דאָס אויסקויפען און דאָס בעצאָהלען די שטייערן.

אויך איצט קומען מיר מיט דעם זעלבען אַפּעל צו די מאָסגעבענדע ספע־רען: היי-יאָהר זענען די הנחות ביים אויסקויפען די פּאַטענטען הונדערט-פּאַר־סענטיגער און דרייענגעדער!

מיט'ן פערלייכטערן דאָס אויסקויפען די פּאַטענטען קען מען אויסמיידען אַן אונטערגאַנג פון טויזענטער און טויזענטער סוחרים און האַנדווערקער.

עס וואָלט געווען אַ גרויסער פעהלער צו קוקען אויף אָט די ווענדונג, ווי אויף אַ טראַדיציע, צו וועלכער מיר זענען שוין געוואָרען צוגעוואוינט זייט 6—7 יאָהר.

עס וועט זיין אַ געוואַלדיגער פעהלער צו מיינען, אַז מען קאָן אויסקומען מיט הנחות, פונקט ווי מען איז דורכגעקומען אין די פאָריגע יאָהרען אָהן די הנחות.

אונזערע הילפס-רופען אין די פאָריגע יאָהרען זענען ווייט נישט געווען גענוג, נאָר פערקעהרט, זיי זענען געווען פיל בעשיידענער אין פער־גלייך צו דער שווערער סיטואַציע פון די סוחרים. ווען מען וואָלט טאַקע גע־מאַכט הנחות נאָך אין די פאָריגע יאָהרען, וואָלט דאָס אָהן אַ ספק פערבעסערט די לאַגע און דער קריזיס וואָלט נישט געבראַכט אַזוי פיל קרבנות, ווי דאָס איז געווען.

איצט איז די סיטואַציע טויזענט מאָל ערגער, ווי פאַראַיאָהרען.

קודם כל איז ערגער דערפאַר, וואָס די גרעסטע טייל סוחרים האָבען אינטיגעס יאָהר פערלוירען זייער סחורה-קרעדיט, מען קען זיך שוין נישט אַזוי ווייט קויפען, ווי אַ מאָל, די סוחרים האָבען פערלוירען די בוינזאַמקייט. צו דער סחורה-טראַנזאַקציע מוז מען האָבען מזומן געלט. דאָס איז אַ געוואַלדי־גער קלאַפּ פאַר'ן כלל סוחרים.

אַ חוץ דעם איז דער פּדיון אינ'ם היינטיגען סעזאָן אויך פיל קלענער געוואָרען, ווי אין פאָריגען יאָהר.

די ערשעפּטקייט פון די סוחרים איז איצט מעהר אָנגעשטרענגטער פון אַנ-דערערזייטס. דאָס, וואָס מייסטענ'ס סוחרים מוזען קויפען סחורה פאַר־סע, שטעלט זיי אין אַ שווערער לאַגע, און דאָס וועט ווערען נאָך ערגער, ווען זיי וועלען מוזען אַ היפּשע סומע פערווענדען אויף אויסצוקויפען אַ האַנ־דלס-פּאַטענט.

שוין איצט זענען די סוחרים בעזאָרגט וועגען דעם געלד, וואָס מען מוז האָבען אויף פּאַטענטען. אמת, עס איז נאָך צייט אַ 7 וואָכען, אָבער די גרעסטע טייל סוחרים אָריענטירען זיך גוט אין דער לאַגע און ווייסען, ווי שווער עס וועט זיי אָן דער קאַמף פאַר עקזיסטענץ. אויב מען מוז דעם גאַנצען האַנדעל דערען מיט קאָסטע געלט. זיי ווייסען, אַז עס וועט זיך שנעל אָנרוקען די צייט ווען זיי וועלען זיין אין פערצווייפלונג, וואו מען נעהמט געלד אויף אַ פּאַטענט.

דאָס מאַכען איצט אייניגע הנחות אין אויסקויפען די פּאַטענטען איז דע־ער שטאַרק נויטיג און וועט פאַר פיל — פיל סוחרים זיין אַ רעטונגס-מיטעל פון דער שווערער צייט.

די מלוכה-קאַסע קען פון די הנחות גאָרנישט ליידען, ווייל דאָס, וואָס די סוחרים פערלאַנגען איצט, בעגרעניצט זיך נאָר מיט שאַפען לייכטערע מעגליכ־קייטען צו בצצאָהלען מאָר'ן פּאַטענט.

פאַר די סוחרים וועט זיין אַ גרויסע פערלייכטערונג, אויב דאָס פינאַנ־סיעטעריום וועט ביים היי-יעהריגען פּאַטענטען - פערקויף מאַכען פאָלגענדע הנחות:

1) האַנדעלס - אונטערנעהמונגען פון 2, 8 און 4 קאַטעגאָריע זאָלען בע־צאָהלען אין צוויי גלייכע ראַטעס, איין העלפט פאַר'ן 31-טען דעצעמבער 1930, די צווייטע העלפט ביז'ן 1-טען אַפּריל 1931.

2) די זעלבע הנחה זאָל מען מאַכען פאַר וואַרשטאַטען, וואָס האָבען פאָ־נדען 5, 6, 7 און 8 קאַטעגאָריע.

3) האַנדעלס-אונטערנעהמונגען פון דריטע קאַטעגאָריע, וואָס זייער אומ־ען אין יאָהר 1930 האָט בעטראָפען וויינציגער פון 30 טויזענד זלאָטיס, זאָל ערלויבען צו האַנדלען אויף אַ פירטע קאַטעגאָריע.

4) די לוסטראַציע פון די געשעפטען, צי מען האָט אויסגעקויפט די ריכ־טיגע פּאַטענטען, זאָל זיך אָנהויבען ערשט פון 15-טען יאַנואַר 1931, און ביז דעם טאָג זאָל מען נישט מאַכען קיין פּראָטאָקאָלען וועגען פּאַטענטען.

5) דער פּאָדאַטעק-דאָכאָדאָווי זאָל איינגעטיילט ווערען אין 3 ראַטעס צו הנחות, יעדען מאָנאַט איין דריט-חלק.

וועט מען ערפילען דעם פערלאַנג פון די סוחרים און זיי מאַכען די דאָ־זיגע הנחות, וועט דאָס זיין אַ גרויסע לייסטונג פאַר דעם כלל - סוחרים, וואָס דעם מלוכה-סקאַרב קיין שום פערלוסטען נישט מאַכען.

Dr. M. T.

לאדז
11 נאָוו. 1930
זון אויפגאַנג: 6.46
זון אונטערגאַנג: 3.55
דינסטאג
כ׳
מרחשון תרצ״א
פ׳ חיי־שרה

טאָג־כראָניק

רעגיסטראַציע
אויף אַרבייטסלאָזען־שטיצע

מאָרגען, מיטוואָך הויבט זיך אָן די רעגיסטראַציע אויף אַרבייטסלאָזען־שטיצע פאַרן חודש אָקטאָבער. די שטיצע וועלען בעקומען די אַרבייטסלאָזע, וועלכע האָבען בעקומען שטיצע פאַר סעפּטעמבער. די רעגיסטראַציע קומט פאָר אין דער גאַס 28־טער שיסער־פּולק 32.

מיטוואָך דאַרפען זיך רעגיסטרירען די אַלע, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט —

A, B, C, D, E, F. — דאָנאָרשטאָג
G, H, I, J. — פרייטאָג
K, L, Ł. — שבת
M, N, O.

רעגיסטראַציע פון 1907
און עלטערע

דעם. 12. און 13. ד. ה. דאַרפען זיך מעלדען צו דער מיליטערישער רעגיסטראַציע די געבוירענע אין 1907 און עלטערע, וואָס זענען נאָך נישט געשטאַנען פאַר קיין פאָבאָר־קאָמיסיע.

פון לאדזער האַנדעלס־געריכט

:0:

נייע רעגולאַציע־אָפּמאַכען אין לאדז

(5) די פירמע „דובסאָן און פיינבערג" (פּיעטרקאָווער 11), וועלכע פיהרט אַ טעקסטיל־אונטערנעמונג, האָט דערלאַנגט אַ ביטע וועגען אַ „נאַדזאָר".

די בעזיצער פון דער אונטערנעמונג, ליטמאַן דובסאָן און דוד פיינבערג, זענען אין לאָדז בעקאַנטע סוחרים און פאַבריקאַנטען און האָבען אַ שם פון סאָלידע האַנדעלס־מענשען.

צוליב די באַנקראָטען פון זייערע אָפּנעמער איז די שותפות־פירמע געוואָרען פינאַנציעל געענגט און קאָן נישט צו דער צייט זיך אויסבינדען פון די פערפליכטונגען. דער בילאַנס שליסט זיך מיט דער סומע פון 240,000 זל., דערביי בעטרעפט דער קאַפּיטאַל 125,000 זל. כמעט אַלע אַקטיוען ביל־דען פליסיגען קאַפּיטאַל און 50 פּראָצענט פון בילאַנס בילדען רויה־שטאָפען. די וועקסעל־אָבליגאַ בעטרעפט 111.000 זל. די פירמע זעהט פאַר מעגליכקייטען צודעקען פולע 100 פּראָצענט פון איהרע פערפליכטונגען.

* * *

אהרן יאַקובאָוויטש איז אין מאַי ד. י. געשטעלט געוואָרען אינטער אנ׳אופּאַדלאָשטש, אויפ׳ן גרונד פון זיין איינגענער ביטע. די אַקטיוען פון זיין אונטערנעמונג האָבען דאַן בעטראָפען 174,000 זל., די פּאַסיוען — 199,000 זל.

אויף אַ פערזאַמלונג פון קרעדיטאָרען האָט אַראַנגאָוויטש פאָרגעשלאָגען צו רעגולירען זיי אויף 25 פּראָצענט, בעצאָהלט אין 25 חדשים, אין 5 גליי־כע ראַטעס.

דאָס געריכט האָט דעם רעגולאַציע־אָפּמאַך בעשטעטיגט.

* * *

לייב האַלפּערן, וועלכער פיהרט אַ געשעפט פון מענער־קאָנפעקציע אונטער דער פירמע „אוביאַרפּאָל" אויף נאָוואָמיעסקאַ 6 האָט אין משך פון 3 חדשים גענאָסען פון אַ געריכטס־אויפזיכט. נאָכ׳ן אָפּלויף פון דער צייט האָט דאָס געריכט איהם ערלויבט צו שלייסען אַ רעגולאַציע־אָפּמאַך מיט די קרעדיטאָרען. צוליב דעם, וואָס דער רוב פון די קרעדיטאָרען האָט אָנגענומען די פאָרגעלעגטע רעגולאַציע־בעדינגונגען אין דער הויך פון 75 פּראָצענט, בעצאָהלט אין 4 ראַטעס, האָט דאָס געריכט דעם אָפּמאַך בעשטעטיגט.

* * *

אויף זיין אייגענער ביטע איז בערנאַרד ווילטשער, סוחר פון פאַרטיגע מלבושים (פּיעטרקאָווער 14) געשטעלט געוואָרען אין יוני 1926 אונטער אנ׳אופּאַדלאָשטש. אין מערץ 1929 האָט ער געשלאָסען אַ רעגולאַציע־אָפּמאַך אויף 20 פּראָצענט. בלויז איין פירמע האָט נישט מסכים געווען אויף די בעדינגונגען, ווייל זי האָט חושד געווען אַז ווילטשער האָט פיל קרעדיטאָרען רעגולירט אויף 60 פּראָצענט. דאָס אָפיציעלע־געריכט האָט די אָנקלאַגע אָפּגעוואָרפען.

גאַטעס־דינסט
נאָך 45 געפאַלענע פּאָליציאַנטען

אין דער לאָדזער קאַטעדרע איז נעכטען פריה אָפּגעריכט געוואָרען אַ פייערליכע תפילה פאַר 45 פּאָליציאַנטען, וואָס זענען געפאַלען אין קאַמף מיט פערברעכער אין לאָדזער וויָיעוודזטוווע.

דעם גאָטעס־דינסט האָבען בייגעוואוינט וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט, שטאָטסטאַראָסטע דיכטאַלעוויטש, פּאָליציי־קאָמענדאַנט ניעדזשעלסקי, אָבער־קאָמיסאַר ווייער א. א.

אַ פאהן אויף אַ לאַמטער
אַרעסטירט פערדעכטיגע

אויף אַ גאַסען־לאַמטער אין באַלוט איז דורך אונבעקאַנטע פערזאָנען אויפגעהאָנגען געוואָרען אַ רויטער פאָהן מיט אַנטי־מלוכה׳שע אויפשריפטען.

פּאָליציי האָט פערהאַלטען אייניגע פערדעכטיגע מענשען.

„באַנק פּאָלסקי"
היינט נישט טעטיג

היינט, דעם 11. נאָוועמבער וועלען די אָפּטיילונגען פון „באַנק פּאָלסקי" נישט זיין טעטיג. ביז 12 מיטאָג וועט נאָר אָפען־זיין די וועקסעל־קאַסע און עס וועלען אָנגענומען ווערען איינצאָהלונגען.

פלייש טייערער?

די לאָדזער פליישער און וואורשטפאַרבריקאַנטען פאָדערן פון דער צענטריק־קאָמיסיע ביים מאַגיסטראַט צוהיכערן די פרייזען פון די פלייש־פּראָדוקטען אויף 10 פּראָצענט. היינט — מאָרגען זאָל דער ענין דעצידירט ווערען.

נייע שטאַטישע
פרעבעל־שול

דער מאַגיסטראַט האָט אויף אַלעק־סאַנדער גאַס 124, געעפענט די 11־טע שטאַטישע פרעבעל־שול פאַר קריסטלי־כע קינדער פון 4 ביז 6 יאָהר. אין דער פייערליכער ערעפנונג האָבען זיך בעטייליגט פּרעזידענט זשעמיענצקי, לאָווניק סמאַליק, נאַטשעלניק וואַלטראַוס און לעהרער.

מאַלער׳ס אויף הייזער און פּלוישעד
ביינאַכט ארעסטירט

אין דער פאָרלעצטער נאַכט האָט די פּאָליציי פערהאַלטען בײַם מאַלען מיט אַ שאַבלאָן אויף הייזער און פּלוישען „שמומט פאַר די קאָמוניסטען נומער 22" בײַשע מאַלוצקאַ׳ן, עקיבא קרול׳ן, מרכי זלבערבערג׳ן און ישראל וויהויך. בײַ די ארעסטירטע האָט מען אויך געפונען קאָמפּראָמיטירענדע מאַטעריאַלען.

אנטלאפעז פון מיליטער
און אליין זיך „געמאַכט" פאַר אַ סאָפּראַל

(§) דעם 23־יעהריגען אינגאַצ׳ שולין האָט עפּעס נישט „געהאַרצט" צו זיין אַ זעלנער און דערצו נאָך אַ פּראָסטער זעלנער. האָט ער זיך אַרויסגעדרעהט פון דער „קאָמפּאַניע" און אָנגעקומען אין מוקומשער־נאַכט אין קולמיר צוריק. אַ זעהר נומען רושם מאַכט, אויף די אָנוועזענדע דער אַרויסטרוט פון דער דעבראַיאישער דראַמאַטישער כמודיע.

ה׳ לוטעל דערט וועגען די אויפגאַבען פון דער „קאָמוניע צו פערשפּרייטען די דעבראַיאישע שפּראַך און קולטור צווישען די יונגער־אָרגאַניזאַציע", וועלכע עקזיסטירט בײַם „מרכז־עברי" און פאַרשרייבט אויף אַלע אָנוועזענדע דער אַרויסטרוט פון דער דעבראַיאישער דראַמאַטישער כמודיע.

מיט גזעזאַנג פון „התקוה" און „תחזקנה" ווערט די פייערונג געענדיגט.

פייערליכע דערעפנונג פון צווייטען „מרכז עברי" לאָקאַל איז לאדז

מיטוואָך 8 אָוועגד אין פאַרגעקומען די פייערליכע ערעפנונג פון צווייטען „מרכז־עברי", לאָקאַל אין לאָדז (צעגעל־גאַנג 42). די פייערונג עפענט ד׳ כליר־גישווטש, וועלכער וויזט אָן אויף דער בעדייטונג פון דער העברעאישער קולטור־געזעלשאַפט בכלל און בפרט אין די אינטענזיוע שוואַרץ לאַגע פון ציוניזם. נאָכדעם בקומען פאָר בעגרוסונגען פון אַלע אינטעלאַדענט אָרגאַניזאַציעס און עס ווערען אויסגעגעלוועט די פיל אָנגעקומענע טעלעגראַמען. דאָס ווערט בעקומט פאַזנאַנסקי, וועלכער רעדט וועגען דער צוקונפטיגע אַרבייט פון „מרכז־עברי" און שטרעכט אונטער די בעדייטונג פון נייע געשאַפענעם העברעאישען קלוב. אַ זעהר נומען רושם מאַכט, אויף די אָנוועזענדע דער אַרויסטרוט פון דער דעבראַיאישער דראַמאַטישער כמודיע.

ה׳ לוטעל דערט וועגען די אויפגאַבען פון דער „קאָמוניע צו פערשפּרייטען די דעבראַיאישע שפּראַך און קולטור צווישען די יונגער־אָרגאַניזאַציע", וועלכע עקזיסטירט בײַם „מרכז־עברי" און פאַרשרייבט אויף אַלע אָנוועזענדע דער אַרויסטרוט פון דער דעבראַיאישער דראַמאַטישער כמודיע.

מיט גזעזאַנג פון „התקוה" און „תחזקנה" ווערט די פייערונג געענדיגט.

די סטרוזשקע קאַז מעז נישט אַרויס־ווארפען פון דער דירה...

(§) אין אַ פּראָצעס געגען אַ סטרוזש, וועלכען אַ מורט האָט געוואָלט עקסמיטירען דערפאַר, וואָס נישט דער סטרוזש ערפילט זיינע וועלטער־פּינקציעס, נאָר זיין ווייב, — האָט דאָס לאַנדגעריכט אין 4 ראַטעס, האָט דאָס געריכט דעם אָפּמאַך בעשטעטיגט.

* * *

אויף זיין אייגענער ביטע איז בערנאַרד ווילטשער, סוחר פון פאַרטיגע מלבושים (פּיעטרקאָווער 14) געשטעלט געוואָרען אין יוני 1926 אונטער אנ׳אופּאַדלאָשטש. אין מערץ 1929 האָט ער געשלאָסען אַ רעגולאַציע־אָפּמאַך אויף 20 פּראָצענט. בלויז איין פירמע האָט נישט מסכים געווען אויף די בעדינגונגען, ווייל זי האָט חושד געווען אַז ווילטשער האָט פיל קרעדיטאָרען רעגולירט אויף 60 פּראָצענט. דאָס אָפיציעלע־געריכט האָט די אָנקלאַגע אָפּגעוואָרפען.

פערארדנונג וועגען נייע פאַטענטען

דאָס פינאַנץ־מיניסטעריום האָט אַרויסגעגעבען אַ צירקולאַר וועגען די פאַטענטען פאַר 1931.

די לאָדזער פינאַנץ־קאַמער דאַרף שוין אויפפאָרדערן די חיגע אינטערעסענטן בעצייטנס זיך פאָרזאָרגען מיט נייע פאַטענטען און רעגיסטראַציע־פאָרמען.

דער קאָמוניסטישער צושלאַג צו די פאַטענטען וועט בעמערקען 30 פּראָצענט פון׳ם פאַטענט־פּרייז. עס וועלען אויך געגומען ווערען צושלאַגען פאַר פּראָפעסיאָנעלע שולען.

א מעשה מיט אַ פויער און מיט אַ פוהרער אייער

שווינדלער „קויפט" אייער, גיט דעם פויער אַ טרונק בראַנפען, ,ואס שלעפערט איהם אייו בערויבט איהם און שלעפט דעם קרבו איזעק איז אַ גארטען אַריין.

אַ פויער אין געקומען שבת נאָכמיטאָג קיין לאָדז מיט אַ וואָגען עופות און אייער. פאַרוואָס עפּעס שבת און נישט פרייטאָג? דאָס איז נישט קיין קשיא אויף אַ פויערישן קאָפּ. הכלל, אין ער געקומען. אויסגעשטעלט זיך אויפ׳ן באַלוטער מאַרק און אין משך פון צוויי שעה אויספאַרקויפט אַלע עופות אַזוי׳ווי אַז די טאַש אין איהם שוין געווען פול מיט געלד נאָר די אייער קומען אונדס אַן שווערלעך צו פאַרקויפען. ער האָט שוין פולו געהאַט אַ בעל׳ן אויפ׳ן נאַנצען קויש אייער (10 שאָק), נאָר מיט׳ן פרייז האָט ער נישט געקענט דורכקומען. ערשט פאַרנאַכט און דערזעלבער קונה אָנגעקומען ווייטער רינגען די אייער. ווערער זיך אַבסאָלט געהאַנדעלט און פאַרקויפט. נאָר 10 שאָק אייער וועט אַ קרוסט אַלטן נישט בעוויזען אַהיימצוטראָגען, בפרט ווען די נאַכט פאַלט שוין צו. נעמט דער פויער אָן בײַ אַזאַ אייער דאָס קויש, דער קונה נעמט אָן בײַם 2־טען אייער און בײַדע טראָגען זיי אַהיים די אייער. אויעקגעפירט דעם קרוסט און אַ אָפּגעלעגען געסעל און ראַדאָ־גאַשמע, און דער געגער פון דער סטאַ־פּאַן־גאַס און דער שאָפען־גאַס, נעמט אויהם אַרום און אַ הויזעל צווישען אַ סך הויזער, פון אַזאַ הויף אין אַנ׳אַנדערן אַרום, בײַ זיי געפונען זיך בײַם קרוסט לעכען קונה. און שטוב דער קרוסט אַוועהלט אויף דעם פויער דאָס גאַנצע געלד און ליתר־תוקף גיט מער אויס נאָך אַ פוס׳ע. דער פויער האָט זיך געפרעגט מיט דעם גוטען קונה, טרונקט אויס פאַר זיין געזונד, פערבויסט עפּעס און פאַרלאָזט די שטוב. אָבער שוין אופן הויף, ווערט דעם פויער שלעכט און ער פאַלט אַנדער. דערווייל האָט זיך מסתמא גערוכט דער קונה זיינער. ער האָט אויהם נאָכגעשפּורט, ווען ער האָט פערלאָזען זיין שטוב, האָט דעם פויער אויף דער גוך אויסגעלעדיגט די שעגעס און אויף די פלוצעם אויהם אויעקגעטראָגען ערגיין און אַ גערמעלע ארום, וואו דער פויער איז געבלובען שלאָפען בײַם האַלב 3 בײַנאַכט.

אויפ׳ן באַלוטער מאַרק איז די גויה און וואָגען אויך אנשלאָסען געוואָרען, זיך אויפגערעוועקט און דעם מאַן נישט געזעהען.

ווען דער פויער האָט זיך אויפגעכאַפּט פון זיין שלאָף האָט דער קאָפּ זיך אויהם געמישט און מיט אַ חלשות־טעם און דער קעהל זיך דערשלעפּט צו אַ יודיש פענסטער און מיטען־נאַכט געבעטען אויף געוואַלד, מען זאָל אויהם לעשען דאָס פייער אין האַרץ. דער יוד האָט אויהם אַרויסגעלאָזט צו זיך, געגעבען צו טרונקען וואַסער און דער פויער האָט אויפ׳ן גאַנצען קרבו אַ פּוקל געטרונקען, נו פון אַ פּוקל עמער בעמעס און געבלובען אַביסעל אויפ׳ן דאַך. ווען ער איז געקומען צו זיך, האָט דער פויער זיך דערמאָהנט, וואָס מיט אויהם האָט פּאַסירט, בעמערקט, אַז ער איז בערויבט (קנאַפּע 600 זל.) און פון צרות געזעצט דעם קאָפּ אָן דער וואַנט.

ערשט דערנאָך האָט דער פויער געמאָלדט וועגען זיין רעמעניפּולען פאַל דער פּאָליציי, אָבער וואו ער איז געווען, ווער עס איז געווען דער „ליפּענסווערדיגער" קונה, וויסט ער נישט.

פעראַרדנונג וועגען נייע פאַטענטען

דאָס פינאַנץ־מיניסטעריום האָט אַרויסגעגעבען אַ צירקולאַר וועגען די פאַטענטען פאַר 1931.

די לאָדזער פינאַנץ־קאַמער דאַרף שוין אויפפאָרדערן די חיגע אינטערעסענטן בעצייטנס זיך פאָרזאָרגען מיט נייע פאַטענטען און רעגיסטראַציע־פאָרמען.

דער קאָמוניסטישער צושלאַג צו די פאַטענטען וועט בעמערקען 30 פּראָצענט פון׳ם פאַטענט־פּרייז. עס וועלען אויך געגומען ווערען צושלאַגען פאַר פּראָפעסיאָנעלע שולען.

פערשאַלטען בלוט
גרויסער שפּאַנענדער ראָמאַן פון דער היינטיגער צייט

(69 פאָרטזעצונג)

אַ טריומפירענד געלעכטער האָט זיך בעוויזען אויף איהרע ליפּען.

פּלוצלינג האָבען איהר די אויגען אויפגעפלאַמט און זי איז געוואָרען בלאַסער אויפ׳ן געזיכט.

— איך מוז דאָס טון! איך מוז זעהן, אויב ער האָט מיך פערראָטען! — האָט זי אויסגערופען און זיך ווידער אַנידערגעלעגט אויף דער סאָפע, פערטיפענדיג זיך אין דעם זעלבען בוך, וואָס פריהער.

דאָך אָבער האָט זי דאָס בוך ווידער אַוועקגעוואָרפען. איהר געדולד האָט איהר איצט נישט דערלויבט אויף אַזאַ לוקסוס.

אין אַ שעה ארום איז דאָס קאַמער־מיידעל געקומען.

— נו, וואָס פאַר אַ נייעס ברענגסטו מיר? האָסטו איהם געזעהען? ביסטו איהם נאָכגעגאַנגען? — האָט זי נערוועז אויסגערופען.

— ער איז דאָרט געווען. אָבער עפּעס אַ שרעק האָט מיך אַרומגענומען, ווען איך האָב איהם דערזעהן, — האָט דאָס מיידעל אין אַזעם געזאָגט.

— וואָס הייסט?—האָט די גרעפין פער׳חרושט געפרעגט.

— אַך, גנעדיגע גרעפין, ווי דער מאַן האָט שרעקליך אויסגעזעהען! מיט איהם האָט עפּעס געמוזט אויסטערלישעס פּאַסירען. אויף אונזער בעשטימטען אָרט, איז ער הין־ און צוריקגעגאַנגען, און געמאַכט מיט די האַנד אין דער ליפּט. מאַנכעס מאָל האָט ער אויסגערופען אייער נאָמען, דאַן איז ער מידער צוגעלאָפען צו אַ בוים און זיך אָנגעלעהנט אויף איהם. איך בין געשטאַנען ווייט הינטער איהם און האָב דעריבער נישט געקענט הערען, וואָס ער האָט געמורמעלט צו זיך. בלויז אייער נאָמען האָב איך דייטליך געהערט. עס ווייזט אויס, אַז ער איז שטאַרק אויפגערעגט צוליב דעם, וואָס ער האָט פון אייך נישט דערהאַלטען קיין שום ידיעה. ווען ער האָט פערלאָזען דעם פּלאַץ, בין איך איהם שנעל נאָכגעגאַנגען. אָבער, ווען איך האָב געזעהען, אַז ער געהט אין דער ריכטונג פון יאַגד־פּאַווילאָן, האָב איך פערלאָזט דעם וואַלד און בין שנעל אַ הייסגעלאָפען.

— וואו איז ער געגאַנגען, צום יאַגד־פּאַווילאָן? — האָט זיך פון איהרע ליפּען אַרויסגעריסען אַ געשריי. זי האָט זיך אָבער באַלד אַ כאַפּ־געטון און אונטערדריקט אין זיך איהר נערוואָזיטעט.

— יאָ, גנעדיגע גרעפין, ער איז ווירקליך דאָרט אַהינגעגאַנגען. ער האָט דייטליך אויסגערופען דעם נאָמען פון יאַגד־פּאַווילאָן און מאַכענדיג עטליכע טריט פאָראויס, האָט ער אַראָפּגענומען די ביקס פון זיך און מיט איהם געפאָכט אין לופט, ווי ער וואָלט וועלען עפּעס פאַנגען. איך האָב מורא, ער זאָל זיך נישט אַמאָל אַ מעשה אָנטון. ער איז עפּעס געווען זעהר שטאַרק פערביטערט, — האָט דאָס קאַמער־מיידעל ווייטער דערצעהלט און ווען זי האָט דערזעהען, אַז די גרעפין שווייגט נאָך אַלץ, האָט זי ווייטער פאָרטגעזעצט:

— אָבער, שטיערע גרעפין, איך וואָלט אייך געראָטען, אַז איהר זאָלט נישט אַלען אַרײַנגעהן צו איהם, אין אַזאַ צושטאַנד, ווי ער געפינט זיך איצט, איז עס ווירקליך אַ סכנה מיט איהם צו רעדען אונטער פיר אויגען, איך בין אָבער זיכער, אַז ער וועט משוגע ווערען, ווען איהר וועט איהם קלאָר מאַכען וואָס איהר זענט צו איהם געקומען. איהר דאַרפט זיך אַוועקלאָזען אויף אַ געפעהרליכען וועג.

אַדעלאַ האָט שטאָלץ אויפגעהויבען איהר קאָפּ.

— האַ־האַ, איך האָב נישט קיין מורא פאַר דעם קנעכט פון מיין פאָטער, איך וועל איהם שוין לערנען דרך־ארץ האָבען פאַר מיר! — האָט זי מיט אַנ׳אירעניש שמייכעלע אויסגערופען.

— וואָס, איהר געהט טאַקי אויף אַנ׳אמת צו איהם? — האָט ראַזאַ מיט אַנ׳אנגסטפולער שטימע געפרעגט.

— איך וועל געהן און דו סטאַפּאַ וועסט מיך בעגלייטען, ווען עס טאָר אָבער קיינער נישט וויסען, וואו מיר געהען, דערלאַנג מיר דעם פאַנטעל!

שנעל האָט דאָס שטוב מיידעל אויסגעפיהרט אויפ׳ן בעפעהל.

נאָך אַמאָל האָט די לעצטע געפראַוועט אַרעדען אין האַרץ פון דעם דאָזיגען שריט, אָבער דערהערענדיג דעם ענטזער „שווייג" איז זי טאַקע אויף אַנ׳אמת שטיל געבליבען.

אין עטליכע מינוט ארום האָבען זיי זיך בעדעדע געגאַנגען אויפ׳ן וועג צום יאַגד־פּאַווילאָן.

דער וועג דורך וועלכען זיי זענען בעדע איצט געגאַנגען, איז געווען אַ שעהנער און אינטערעסאַנטער. נאַטור איז דאָ געווען אַ הערליכע, אָבער בײַ דער גרעפין, סיי בײַם שטוב־מיידעל, האָט די דאָזיגע הערליכקייט נישט אינטערעסירט.

צוקומענדיג נישט ווייט פון פאַווילאָן האָט די גרעפין בעפוילען איהר בעגלייטערין זי זאָל דאָ צוואַרטען אויף איהר. זי אַליין אָבער האָט זיך מיט שנעלע טריט געלאָפען ווייטער.

— אָ, גנעדיגע גרעפין, איהר האָט נאָך איצט צייט אָנדערען אייער בעשלוס! — האָט זיך דאָס קאַמער־מיידעל געבעטען בײַ דער גרעפין. — איהר האָט נאָך צייט אומצוקעהרען אַ הייס!

— שווייג! — האָט ווידער די פעסטע שטימע פון דער גרעפין געגרופען.

— מאַטער מיך נישט טעהר מיט דײַנע אַנגסטלעכע געפיהלען! אַלזאָ, זי דאַרפט נאָר אַזוי לאַנג וואַרטען אויף מיר ביז איך וועל צוריק קומען אהער!

סטעפּאַ האָט זיך אַראָפּגעלאָזט אויף דער ערד, צווישען די געדיכטע קושאַקעס...

(פאָרטזעצונג קומט)

נדבות

ה׳ י. ק. שפּענדעט 54 זל. פאַלגענדע אינסטיטוציעס.

1) „מושב זקנים", — — —
2) „יתומים־הויז", זגער. 40
3) „לינת הצדק" — — —

ס״ה

דאָס געלד איז אָפּצוגעהמען אַדמיניסטראַציע פון „לאָדזער בלאַט".

לאדז פאר די סיים-וואהלען
לעבהאפטע אגיטאציע אויף דער יודישער גאס

4 פרויען-פערזאמלונגען
נעכטען אווענד זענען פארגעקומען 4 גרויסע פרויען פערזאמלונגען: אין „התאחדות", „בני ציון", „סיני" און אין לאקאל פון פרוכט- און געמיזע-הענדלער-פעראיין אויף זגערזשער 28. וועגען די אויפגאבען פון דער יודישער פרוי האבען רעפערירט: פרוי גוטערמאן, פרוי קאצענעלענבויגען, פרוי האלבערן, פרוי קאנטאר, ד"ר ז. עלענבערג, ראטמאן י. מ ביאלער, י. שאלום, סטוד. נייזלער, סטוד. ראנאזשינסקי און צבי רונגארט. אלע פערזאמלונגען זענען געווען זעהר גוט בעזוכט. אומעטום זענען אנגענומען געווארען רעזאלוציעס, אז די יודישע פרויען שטיצען די ליסטע 17, אויף וועלכער עס פיגורירען אויך פארשטעהערינס פון די פרויען און וועלכע קעמפט פאר דער פולע גלייכשטעלונג פון דער יודישער פרוי.
— די פערזאמלונג פון

פישער-פעראיין
אויף פאמארסקא 18 האט נעכטען איינגעאָרדנעט אין איינענעם לאקאל א גרויסען מיטינג, אויף וועלכען לאווינס יאָעל און דער פרעזעס פון פישער פעראיין ה' י. לופאכינסקי האבען רעפערירט וועגען די סיים-וואהלען און די פאסטולאטען פון בלאק צו פערטיידיגען די יודישע רעכט אין פוילען. עס איז אנגענומען געווארען א איינשטימיגע רעזאלוציע, אז די לאדזער יודישע פישער שטימען פאר די ליסטע נומער 17.

ארבייטער-מיטינג
דער ציוניסטישער ארבייטער-פארטיי „התאחדות" ארדענט איין היינט 8 אוו. און זאל „אבראמאָוויסקי" אויף זגערסקא 17 א גרויסען מיטינג ספעציעל פאר ארבייטער און ארבייטענדע אינטעליגענץ. עס וועלען רעפערירען: דער יוסף לעווין, ד"ר ז. עלענבערג, י. שאלום י. ביאלאפילסקי (ווארשא) סט. שרייבער, סטוד. קורן, ז. פוימגאלד, ג. ליכטענשטיין, א. א. וו

ארטאדאקסישער מיטינג
דער מיטינג, וואס ווערט איינגעאָרדנעט היינט 8 אווענד אין „ענגלישען זאל דורך דעם „בלאק צו פערטיידיגען די יודישע רעכט אין פוילען" ספעציעל פאר די ארטאדאקסישע קרייזען, האט ארויסגערופען א גרויסען אינטערעס. אין דער פערזאמלונג וועלען זיך בעטייליגען הרב בראט פון טאמאשאוו, הרב גוטקאָוויטש, ראטמאן י. מ. ביאלער, וו. ווילבערשטיין, ראטמאן בנימין רוס, פ. וואסערמאן, א. אסט, י. ערליך א. א
* * *
יצחק גרינבוים אין לאדז
עס איז דערוואַלטען געוואָרען א טעלעפאנישע ידיעה פון ווארשא, אז דאָנערשטאג קומט קיין לאדז דער פרעזעס פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין פוילען, ג. רעפ. יצחק גרינבוים,

וועלכער וועט ארויסטרעטען אויף דעם גראנדיעזען מיטינג פון בלאק צו פערטיידיגען די יודישע רעכט אין פוילען, וואס קומט פאר אין פילהארמאניע זאל. ה' גרינבוים וועט דעם זעלבען אווענד ארויסטרעטען אויך אויף אנדערע מיטינגען פון רעזערווענטען וואהל-קאמיטעטען.
* * *
די שטעלונג פון די רוסען
(ב) די רוסישע איינוואוינער פון לאדז, וועלכע זענען פוילישע בירגער, האבען זיך בעראטען וועגען זייער שטעלונג צו די וואהלען און האבען אנגענומען א רעזאלוציע צו שטימען פאר דער ליסטע פון די קאנדידאטען, וואס וועלען פערטיידיגען די רוסישע נאציאנאלע מינדערהייט אין פוילען.
* * *
4 מיליאן נומערלעך
(ב) די לאדזער דרוקערייען האבען שוין צוגעגרייט צום וואהל-טאג העכער 4 מיליאן וואהל-נומערן פון אלע ליסטעס. א לינקער וואהל-קאמיטעט האט בעשטעלט העכער 1 מיליאן נומערלעך.
* * *
פון בלאק צו פערטיידיגען די ווירטשאַפטליכע אינטערעסען פון דער יוד. בעפעלקערונג
זונטאג זענען אפגעהאלטען געוואָרען א רייהע סעקציע מיטינגען אין צענטער. קליינהענדלער פעראיין (פאמארסקא 15) פון די הויזירער, שאכער, קליינפוישהענדלער, גאלאנטעריע, קאלאניאל, נאַסען-הענדלער, גארדעראבען און אנד

ס'האבען גערעדט: ראטמאן מ. כארו, מאג. באלבעריסקי, פריס, גערעכט. ס'איז בעשלאסען געווארען צו שטימען פאר דער ליסטע פון בלאק.
— זונטאג 3 נאכט. איז אין ענגלישען זאל (אל. 1. מאי 2) פארגעקומען א גרויסער מיטינג, אויף וועלכען ס'איז אויך ארויסגעטראטען אדוו. נח פרילוצקי. דער רעדנער האט אויספיהרליך זיך אפגעשטעלט אויף די צוויי געשאפענע לאגערן אויף דער פוילישער גאס אין די פערביטערטע קאמפען, וואס אומליכער פון זיי פיהרט וועגען דער צוקונפט פון פוילען. צולעצט גיהט ער איבער צו דעם, וואס שפילט זיך אויבעט אפ אויף דער יודישער גאס צווישען די פאליטישע פארטייען און קומט צום אויספיהר, אז ער גלויבט אין דער פאליטישער רעיפקייט און בעוואוסטזיניגקייט פון די יודישע פאלקס-מאסען.
א גרעסערע רעדע האט אויך געהאלטען אדוו. יוסף וויצמאן. דעם זעלבען אווענד איז אויך פארגעקומען א מיטינג אין בעקער-צעך (פולטישקי 57), וואו ס'האבען גערעדט ד"ר י. הערשפינקעל, מ. פראנקענטאל און ליבעל גערעכט. צולעצט בעקומט דאס ווארט אדוו. נח פרילוצקי, וועלכער האלט א גרויסען פאליטישען רעפעראט. לסוף ווער מאנגענומען א רעזאלוציע צו שטימען פאר'ן בלאק.
* * *
דאשינסקי קומט קיין לאדז
(ב) סוף הנטונג וואך קומט קיין לאדז דעם סיים-מארשאלעק דאשינסקי. ער וועט ארויסטרעטען אויף א וואהל-מיטינג פון „צענטראלעוו".

דייטשען שטימען פאר א יודישן דעפוטאט אין לאדז
די גערער קאמארילע וויל דעם איינציגען יודישען מאנדאט צוברעכען!
17 דער יודישער וועהלער וועט זיך נישט לאָזען פערפיהרן פון די צבוע'ישע אגודה'לייט און וועט שטימען פאר דער ליסטע 17

נישט געוויינהאפטע קאנקורענץ
פראצעס אין לאדזער קרייז-געריכט
(§) יאנקעל-משה און מענדעל וואלף מיטעלפוים, די בעזיצער פון דער פירמע „סטאנדאר" און זייער געשעפטס-ליטער איזאק שמיגעל זענען נעכטען געזעסען אויף דער בעשולדיגונגס-באנק אין לאדזער קרייז-געריכט
זיי זענען אנגעקלאגט געוואָרען דערפאר, וואס זיי האבען פאבריצירט זייד-זאקען און זיי פערזעהן מיט דער געפעלשטער מארקע „בעמבערג" פון דייטשלאנד און די דאזיגע זאקען פערקויפט בערייטענער ביליגער, ווי די אמת'ע בעמבערג-זאקען קאסטען. וועגען דעם האט רערלאנגט אנ'אנקלאגע דער לאָדזער פארשטעהער פון דער דייטשער פירמע. די אנגעקלאגטע האבען זיך אין דער שולד נישט מודה געווען. די אנגעקלאגטע זענען פער'משפט געווארען צו 100 זל. שטראף יעדער. אויף דעם אורטייל ווערט אפעלירט.

פון נויט צום טויט
(§) די 32-יעהריגע העלענא מיקאלייטשיק פון ראדאגאשטש האט נעכטען אין דער פריה זיך פער'סמ'ט אין טויער פון זאכאדניא 39. די סיבה פון טראגישען שריט איז ארבייטסלאזיגקייט און נויט. א גוסס'דיגע האט מען זי אפגעפיהרט אין שפיטאל אריין.

די הויט-פערזארגונג פון פנים.
פון די זומער-אורלויבען קומען מיר צוריק, וואס אנ'אמת פיזיש געשטארקט אבער אפט — ליידער מיט הויט-דעפעקטען, וואס מיר האבען בעקומען אונטערן איינפלוס פון די זון און די אטמאספערישע ענדערונגען. אונטער די אבגעברענטע פנימ'ער בעהאלט זיך אפט א הויט-פעראַרטונג און דאס ברענגט צום פערלוסט פון דער יוגענדליכער פרישקייט. געגען דעם דאזיגען מאנגעל האבען מיר איצט ספעציפישע הייל מיטלען, וואס ברענגען א ראדיקאלע רפואה. בעזונדערס גוט ווירקט דאס מיטעל געגען א טרוקענער צערע. ספארט קרעם „Ultrasol" מיט'ן פאר-שריפט D Luster געגען א הארטער נארמאלער צערע קען מען זיך אויפפרישען מיט'ן מאטען קרעם Mira געגען א פעטער צערע פאדערט זיך צושמירען מיט מילך Lityna און געגען א בעשעדיגטע צערע פון ווינד מיט'ן קרעם Oxa פון D Luster אנצושמירען מיט'ן ענטשפרעכען קרעם דאס פנים אויף 10 מינוט פאר'ן אפשוואנקען מיט הייס וואסער, אויך פארן אויפבריהען איבער דער פארע, און נאכ'ן אפטרוקענען - איינפודערן מיט'ן עקזאטישען פודער פון D Luster D Zenon B.

בע'גנב'עט א געשעפט אין צענטער שטאט
(§) דאס קאנפעקציע געשעפט פון פרוי יאנאווסקא אויף זשעלאזנא 8 אונטער דער פירמע „באן-טאן" איז דורך איינברוך אין דער פארלעצטער נאכט אויסגערוימט געווארען דורך אומבעקאנטע גנבים. די גאנצע קאנפעקציע סחורה איז אוועקגעפיהרט געווארען מיט אנ'אויטא. דער שאדען איז א בעדייטענדער

א טייער-בעצאהלטע פענסטער-שויב
(§) פאר אויסשניידען א שויב אין פענסטער פון דניאל לערערמאן'ס דירה אויף לוואווסקא 5 זענען 2 גנבים, וועלכע זענען געכאפט געווארען אויף דער „היסעד מגוט" נעכטען פער'משפט געוואָרען צו 2 און 2 און א האלב יאהר תפיסה.

טעאטער און קונסט
צו מ. מיכאלאוויטש'ס קאנצערט
דער קאנצערט פון בערוהמטען וויאלאנטשעליסט מ. מיכאלאוויטש, וועלכער קומט פאר היינטיגען מיטוואך אין „פילהארמאניע", וועט זיין אנ'אמת'ע אטראקציע פאר די מוזיק-ליבהאבער פון אונזער שטאט.
עס איז שווער אין א קליינער צייטונגס-נאטיץ אויסצורעכענען אלע מעלות פון'ם דאזיגען מוזיק-קינסטלער; און אלגעמיין אבער, קען איך זיך אויסדריקען, אז אלס אנהענגער פון קלאסישער מוזיק, ברענגען מיך ערשט מיכאלאוויטש'ס שטיינענט פסדר, ווייל זיין אויסגעצייכענטע אויספיהרונג פון די גרעסטע קאמפאזיטארען צייכענט זיך אוים מיט גלענצענדען בעהערשען די טעכניק, מיט זיין טעמפעראמענט, אָרדענונגען מיט אנ'אידעאלען, פרעציזען ריטם
לעצטענס האב איך בעוואונדערט דאס אויסגעצייכענטע שפילען פון מיכאלאוויטש'ען דעם פערגאנגענעם זומער, בעת מיין קוראציע אין טשעכאסלאוואקיי, און די קריסטאל-ריינע טענער, וועלכע פליסען, ווי פון א פער'כשופ'טען אינסטרומענט פון דעם אויסערגעוועהנליכען ווירטואז, האבען מיך לאנג, לאנג בעהערשט
מיכאלאוויטש'עס שפילען בעזיצט עפעס אנ'אייגענארטיגען, מיסטעריעזען כח. בעזונדער'ס אין די פערלען פון דער וויאלאנטשעל-ליטעראטור פון קאפער, עלמאנ'ס „אלי אלי", פאלמאניגאוו'ס „מזרח-טאנץ", ווי אויך אין ברוך'ס „כל נדרי", וואס זענען אזוי דערהויבען פאר'ן יודישען מוזיק-ליבהאבער, דא איז מ. מיכאלאוויטש א נישט-פערגלייכליכער מייסטער.
פראפ. הענריק שטיינהויער

יוד. ארט.-פעראיין אין פוילען. דירעקטאריאט פון די פעראיינס-טעאטערן. בעפולמעכטיגטער דירעקטאר פאר לאדז: א. שטאקפעדער. לייטער: א. בעזמאן.
לאדזער יוד. קאמער-טעאטער — גייער
„ארדט"
ווייסער זאל
„מאנטייפעל"
זאכאדניא 43
קינסטלערישער לייטער: מ. בראדערזאן
היינט דינסטאג, ד. 11 נאוועמב.
1 פארשטעלונג 9.15 אווענד.
— א. ו. —
אויפן הימעל א יאריד
אין 2 טיילען 14 בילדער
נומערן: 1) קלויזניקעס, 2) דאס ליד פון די מיידלעך, 3) אויפ'ן דארף, 4) שלום-בית, 5) נצח-שמענדריק, 6) אויפ'ן „טעפטאק", 7) אויף'ן וועג קיין בית-לחם, 8) נאך האלבע נאכט, 9) „לאפסערדאקעס", 10) ביים סאמאָוואר, 11) מאנאלאג, 12) הערבסט-טאנגא, 13) יוד. ראפסאדיע, 14) אויפ'ן הימעל א יאריד.
אנסאמבל לויט'ן א.ב. פרויען: זיסעל-גירל, מ. דאלסקא, לאלא זילבערמאן, שיינע-מרים, מאשע פעטערמאן, אלא שליפקאוויטש. מענער: שמואליק גאלדשטיין, ש. דזשיגאן, מאטעל קאן, יעקב רייענלאס, י. שומאכער, י. שיפער.
טעקסטען: מ. בראדערזאן, ל. נאדעלמאן, טומדאן. מוזיק: ה. רוביז, א. ביינעלמאן, אוו: פאלקס-מאטיוען. דעקאר. און קאסטיומען י. ברוינער, טענץ איינשטודירט דורך אירענא ווישיצקא מוזיק-לייטער—ה. רוביז. רעזשי - דזשיגאן, שומאכער, בינע-אינספעקטאר—מ. קאן, ליכט-עפעקטען - יעראזאלימסקי
בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער פון 11 פריה ביז 2 בייטאג און פון 5 אזייגער אוו. שבת א גאנצען טאג.

17 יודען! לאזט אייך נישט פערפיהרען פון די מה-יפית'ניקעס און פערקויפטע נשמות! שטימט פאר די שטאלצע קעמפער פאר רעכט אויף א בעסערע עקזיסטענץ און ארבייט, פאר דער ליסטע 17

א „לייטישער" ווירט,
וועלכער פערדינגט אייז דירה צו עטליכע לאקאטארען
פראצעס אין קרייז-געריכט
(§) דער ווירט מיכאל פאלושקעוויטש פון קוויאטקאווסקא גאס האט אויפגעבויט עטליכע וואוינונגען און יעדע וואוינונג האט ער גלייכצייטיג פערדונגען צו עטליכע לאקאטארען, ביי יעדען גענומען האנד-געלד און לסוף האבען אלע זיך געבראכט צו ציהען מיט'ן מעבעל און זענען — געבליבען אונדרויסען.
פאר די דאזיגע מאנופולאציעס איז דער לייטישער ווירט געזעסען געזעסען אויף דער בעשולדיגונגס-באנק און איז פער'משפט געווארען אויף א האלב יאהר תפיסה און אלעמען צוריקגעבען דאס געלד.

לעזט און אבאנירט דאס „לאדזער טאגעבלאט"

עלז-ווארען
קען מען קויפען אמביליגסטע און אויף די בעקוועמסטע בעדינגונגען נאר ביי דער לאנגיעהריגער פירמע
L. B. FEFER, Wschodnia 42, Tel. 178-04
בעמערקונג: די קירזשנער-ווערקשטעל געפינט זיך אויפ'ן ארט. די ארבייט ווערט אויסגעפיהרט פינקטליך און רעיעל.

ב. יאושזאהן
צום לעזער
צוגעשיקט ספעציעל פאר'ן „לאדזער טאגעבלאט"

דער לעזער וואונדערט זיך אודאי, הלמאי מיר האבען אנגענומען א פויל מויל מיט וואסער. דעם לעזער איז אודאי קשה אויף אט דער אומפערשטענדליכער שטילקייט, ווען א וואך פאר די וואהלען איז מען יוצא יעדען טאג מיט עטליכע טרוקענע לאקאנישע נאטיצען און „אמטאל און א נאוועלע" מיט א לעבעליכע, שלעפערינגען וואהל-ארטיקעל, וואס זאגט נישט און דערזאגט נישט און „העיקר חסר מן הספר"
וואס זאל דאס בעדייטען? — פרעגט ער אודאי — מיט וואס זאל זיך דאס ערקלערען?
אזוי ווי דאס איז טאקע א זעהר הארבע קשיא, האלטען מיר פאר אונזער חוב עס צו פערענטפערן און אויסצוזאגען פאר איהם דעם גאנצען סוד, וואס מיר האבען ביז איצט געהאלטען אין זיך.
אלזא, זיי ווייסען, ליבער לעזער, אז מיר זענען חוזרים בתשובה געווארען, און היות, ווי די גמרא זאגט, אז „רשעים אפילו על פתחו של גיהנם אינם חוזרים בתשובה", איז דערפון, אגב, ממילא געדרונגען, אז מיר זענען גאכנישט קיין גאנצע הונדערט-פראצענטיגע רשעים...
אלזא, מיר זענען פשוט, געלויבט השי"ת, צום שכל געקומען און די אויגען געעפענט און נאך לאנגע וואקלענישען האבען מיר סוף כל סוף דערזעהען דאס אמת'ע ליכט און דעם אמת'ן דרך-האמת.
מיר האבען זיך, פערשטעהט איהר מיך, א ביסעל ערנסט פערטראכט און אריינגעטיפט זיך אין דעם ענין. מיר האבען איינגעפאר גענומען און אוועקגעשטעלט זה לעומת זה אט די צוויי לאגערן. די צוויי בלאקען, די צוויי וואהל-ליסטעס, דעם ציוניסטישען און דעם אגודה'שען, און נאכדעם ווי מיר האבען זיי גענוי אפגעשאצט און אפגעמאסטען און פערגלייכען די מעלות און חסרונות פון זיי ביידען, האבען מיר זיך געשטעלט די פראגע:
— לאמיר זיין אביעקטיוו — האבען מיר געזאגט צו זיך — און לאמיר אויסטייטשען: ווער פון זיי פערדינט מעהר צוטרוי ביי דער יודישער בעפעלקערונג? פאר וועמען פון זיי דארפען מיר שטימען אין טאג פון די וואהלען? וועמען פון זיי דארפען מיר גיכער ארייננטיהרען אין סיים ארייַן?
און נאך אנ'ערנסטען ישוב הדעת האבען מיר דאן מיט א ריינעם געוויסען געענטפערט:
— בלתי ספק... די אגודה!
כדי צו זיין נאך זיכערער ביי זיך, האבען מיר דאן גענומען און אויפגעשריבען אויף א צעטעל די נעמען פון די קאנדידאטען, וועלכע פיגורירען אויף דער צווייטער ליסטע, און האלטענדיג זיי בעידע פאר די אויגען, האבען מיר זיי פערגליכען און געפרעגט:
— לאמיר זיין אביעקטיוו. ווער פון זיי איז מעהר מסוגל צו פערטיידיגען די יודישע אינטערעסען, ממש ביז צו מסירת נפש? ווער פון זיי האט א בעסערען נאמען און נאם? ווער פון זיי איז ריינער און עהרליכער און זויבערער? ווער פון זיי פערקויפט נישט זיינע אינטערעסען פאר א טעפעל לינזען? ווער פון זיי איז און זיינע מעשים נישט אויסען, חלילה, קיין שום טובת הנאה פאר זיך, קיין שום פערזענליכע, קאריערסטישע נוצען? ווער פון זיי פערהוילט נים דעם אמת וועגען דער יודישער לאגע? ווער פון זיי פערשאכערט נישט דעם כלל צוליב'ן פרט?
און אהן שום חלוקי-דעות און אויסגעפאלען די תשובה:
— די אגודה!
ליתר תוקף זענען מיר ארוים און אנגעכאפט דעם ערשטען, בעסטען יודישען דורכגעהער און איהם א פרעג געטאן:
— ר' יוד, וועמען וואלט איהר וועלען האבען אלס פארשטעהער און סיים: גרינבוים'ן, צי, למשל, ביבער'ן?
און דער יוד האט גלייך געענטפערט:
— ביבער'ן!...
אט אזוי האבען מיר לשם שטודיום קאנטראלירט אט די בירע „געגענשטאנדען", געדרעהט זיי אויף אלע זייטען און יעדעס מאל איז דער ענטפער אויסגעפאלען לטובת דער ליסטע פון דער „אגודה"
פאר איהר האבען גערעדט אלע ארגומענטען פון קאפ און אלע געפיהלען פון הארץ, אלע שאנסען און אלע סימפאטיעס.
דאס, זענען מיר זיך מודה ומתודה, וואס מיר האבען נישט פערשטאנען בעת די פריהערדיגע סיים-וואהלען, אין יאהר 1928, דארפען מיר ענדליך דאס מאל זוכה געווען צו פערשטעהן, מחמת צונויפנעהמענדיג און איין סך-הכל די אלע הערליכע מעשים פון דער „אגודה" במשך פון די לעצטע דרייטהאלבען יאהר און דערצו נאך, צוקוקענדיג זיך צו דעם מיסטעריעזען אופן און די אמת יודישע, שטרענג ארטאדאקסישע מעטאָדען, מיט וועלכע די איצטיגע וואהלען ווערען דורך איהר געפיהרט, קאן שוין אפילו א בלינדער זעהענדיג ווערען און אנטאפען דעם אמת מיט די הענד...
עפ"י יושר, אלזא, וואלט איינגענטליך אונזער פליכט געווען אנצוגורטען די לענדען און אין פלאם-פייערדיגע ארטיקלען אנווייזען דעם עולם און איהם אויפקלערען, פארוואס יעדער יוד איז אונבעדינגט מחויב צו שטימען נאר פאר דער אגודה'שער ליסטע, מחמת אויף דער אגודה'שער צייטונג אליין קאן מען זיך אין דער הינזיכט נישט פערלאזען.
אט ווערען, למשל, אין די מאמרים פון דער אגודה-צייטונג און אין איהרע וואהל-פראקלאמאציעס זעהר אפט דורכגעוואָרפען און איבערגע'חזר'ט די פראזען, אז די ציוניסטישע דעפוטאטען האבען געבראכט אין פרענגען שאדען די יודישע אינטערעסען, דאגעגען די דעפוטאטען און די מנהיגים פון דער „אגודה" טראגען מיט זיך ישועות ונחמות פאר יודען. אבער צוליב בעשיידענהייט ווערט דאס אלץ געזאגט בדרך כלל, אהן גענויער אויפקלערונג, אהן קאנקרעטע ביישפילען, דאס טויג אבער נישט. לטובת הענין, בכדי די אגיטאציע זאל נושא פירות זיין, וואלטען מיר געדארפט וועגען דעם רעדען באריכות, דערצעהלען א ביסעלע געשיכטע, אויפווייזען פאקטען, אנווייזען אויף פערשידענע מאמענטען אין די פריהערדיגע סיימען און אויף דער טעטיגקייט פון פערשידענע אגודה'שע דעפוטאטען און סתם מנהיגים, ווי אזוי זיי האבען טומינג און דרייסט די יודישע אינטערעסען פערטיידיגט, ווי אזוי זיי האבען זיך איינגעשטעלט און מוסר-נפש געווען פאר יודען'ס וועגען, ווי אזוי זיי האבען א דאנק זייער טאקטיק אויסגע'פועל'ט פערשידענע הנחות און פערלייכטערונגען פאר'ן כלל, כדי דער יודישער וועהלער זאל טאקע ווייסען, אז ער מאכט נישט חלילה קיין שלעכט געשעפט און אז ער האט זיך ב"ה אויף וועמען צו פערלאזען.
אדער, אט שרייבט אגודעלט, למשל, אין דער אגודה'שער צייטונג, דער געעהרטער רייכשער רב, הרב לעווין, אנ'ארטיקעל אונטער'ן נאמען: „לאמיר קעמפען עהרליך!" זאל דער איצטיגער וואהל-קאמף, בעט ער, צווישען די יודישע פארטייען און ליסטעס געפיהרט ווערען מיט עהרליכע „כשר'ע מיטלען. „זאל יעדער, וואס וויל ערווערבען דאס פערטרויען פון פאלק, קומען רוהיג צום וועהלער און דערצעהלען זיינע אייגענע מעלות, נישט בלויז יענעמ'ס חסרונות, זאל יעדער אנטוויקלען זיין פראגראם און נישט זיך בעשרענקען מיט אנפאלען אויף יענעם", און אזוי ווייטער אינ'ם דאזיגען ווארימען נוסח, וואס קאן א סענטימענטאלען מענשען ממש ביז טרעהרען רוהרען. דאס איז זעהר שעהן, אבער צו-וועניג, צו-בעשיידען.
לטובת-הענין וואלטען מיר ארום דעם דאזיגען קורצען „פנים" געדארפט מאכען א ברייטען, ביילינגן פירוש און ארומרייבען באריכות, וואס דער פשט איז פון „לאמיר קעמפען עהרליך", דערביי מאכי דערצעהלען דעם לעזער, ווי אזוי דעם הרב לעווינ'ס פארטיי האלט זיך שטרענג אינ'ם דאזיגען עטישען געבאט, ובכדי דער לעזער זאל אגב נישט גלויבען אויפ'ן ווארט, אוילוסטרירען איהם מאקי מניה וביה מיט א רייהע קאנקרעטע פאקטען און מעשיות, איין מעשה שענער פון דער צווייטער, פון וועלכע יעדעס יודישע הארץ וואלט אנגעפיהלט געווארען מיט שמאלץ און, נעהמענדיג צו דער וואהל-אורנע, וואלט עס זיך מעהר קיין רגע נישט געוואַקעלט.
אדער צום ביישפיל. אין דער פיל געשעצטער אגודה-צייטונג ווערען זעהר אפט דערמאהנט די נעמען פון די קאנדידאטען אויף דער אגודה'שער ליסטע. אבער צוליב בעשיידענקייט ווערט אדער צו די טרוקענע נעמען גארנישט צוגעגעבען, אדער עס ווערט קוים דערמאנט א מקצת-שבחם. דאס איז אבער ווענג. נישט שטענדיג מעג מען זיין בעשיידען. איבערהויפט מאר מען דאס נישט זיין בעת וואהלען. לטובת הענין וואלטען מיר, אלזא, געדארפט דערצעהלען באַריכות די תולדות וועגען יעדען איינעם פון זיי, אומליכענס טעטיגקייט אויפ'ן געזעלשאפטליכען געביט. וויפיל יעדער פון זיי האט שוין ביז היינט אויפגעטון פאר יודען און וואס ער גרייט זיך אי"ה ווייטער צו טון. זאלען יודען, אדרבה, זעהען. פאר וועמען זיי גערען שטימען און זאלען זיי זיין זיכער, אז זיי וועלען חלילה קיין חרטה נישט האבען.
אט פיגורירט, למשל, אויפ'ן ערשטען ארט אין דער ליסטע דער זעהר געאכטעטער הרב לעווין, וועלכער דאך געוועהלט ווערן אלס יודישער דעפוטאט פון דער קרוין-שטאט ווארשא און טאקי אויך פון דער ארבייטער-רעזידענץ לאדז. הרב לעווין איז א גאנץ וואוילער יוד, א למדן, א מחבר פון א דרוש-ספר „הדרוש והעיון", וואס מיר צוזירען טאקי אפט אין „אונזער אלטען אוצר". אבער פאר'ן וועהלער איז דאס נישט גענוגענד לטובת-הענין וואלטען מיר געדארפט גענוי אויפקלערען דעם יודען פון גאס, דעם סוחר, דעם האנדווערקער און דעם קליינהענדלער, פארוואס אלס דעם ערשטען, געזיכערטען דעפוטאט מוז ער אונבעדינגט האבען א רב, פארוואס די אינטערעסען פון'ם סוחר און פון'ם האנדווערקער און פון'ם קליינהענדלער קענען אמבעסטען פערטיידיגט ווערען נאר דורך א מחבר פון א גוטען דרוש-ספר. אז מען וועט איהם דאס אויפקלערען, וועט אזא יוד, זענען מיר זיכער, גאר מיט אנ'אנדערען אפעטיט לויפען צו דער וואהל-אורנע.
אט אזוי טאקי האבען מיר פרוה געהאט צו טון און נישט ווייניגער שולד איז עס, וואס אנשטאט דעם אלעם מוזען מיר נאר יוצא זיין מיט טרוקענע נאטיצען און מיט שלעפערינגע, לעבליכע, נישט דערזאגטע ארטיקלען.
די „אגודה" ווייסט, אז מיר וואלטען מיט'ן גאנצען הארצען געוואלט איהר בייהילפיג זיין, נאר עס איז נישט אונזער שולד.
פרעגט איהר — זי ווייסט, זי ווייסט עס גענוי...
אפשר אמאל, ביי א געלעגענהייט, וועלען מיר זיך קענען מתנצל זיין פאר'ן לעזער און איהם דערצעהלען פארוואסנע, פארוואס מיר זענען פלוצים אזוי פויל געווארען. פארלויפיג אבער מוזען מיר זי דאבער האלטען אביסעל אן א זייט און לאזען פריי דעם פלאץ פאר די גרויסע שרייבער פון דער „אגודה". זיי ב"ה זענען מענשען מיט מוט, זיי האבען ב"ה טאלאנט און די הענד און קענען זיך פערגינגען צו שרייבען, וואס זיי ווילען — מיר, ליידער, קענען זיך דאס מאל נישט גלייכען צו זיי און דער הינזיכט. מיר האבען נישט אזוי פיל טאלאנט..
מיר, מיט אונזערע קנאפע פעהיגקייטען, מוזען דעריבער יוצא זיין מיט אנ'ארוב מאלצייט, מיט שדי-פהי, מיט לעבליכע מאמרים, מיט'ן שרייבען על דרך פרדס, מיט „ודו"ק", „והבן", „וק"ל", „והמשכיל יבין", מיט ראשי-תיבות און נוטריקון, מיט'ן לשון פון יע"ל און יקנה"ז, אויפ'ן אלטען אמאליגען שטייגער, ווען מען האט אפילו די מכות נישט ארויסגעשריבען בפירוש און יוצא געווען מיט סימנים מיט רצ"ך עד"ש באח"ב.
איבריגענס, פאר'ן יודישען לעזער און פאר'ן יודישען וועהלער זענען סימנים אויך גענוג. ודי לחכימא ברמיזא.
—0§0—

BILANS brutto
Domu Bankowego BRACIA TUAB w Łodzi

na dzien 1 października 1930. (od 15 lipca b. r.)

Stan czynny.

Kasa i sumy do dyspozycji	Zł.	119.577.60
Waluty zagraniczne . . .	„	6.097.89
Banki krajowe	„	227.315.01
„ zagraniczne	„	16.889.90
Weksle zdyskontowane . .	„	2.118,246,26
„ protestowane . . .	„	14.614.79
Rachunki bieżące	„	862.409.59
Ruchomości	„	6.250.40
Pożyczki terminowe . . .	„	82.050.—
Sumy Przechodnie . . .	„	26.395.46
Różne rachunki	„	1.959.41
Koszty handlowe	„	35.205.72
	Zł.	3.517.011.93
Depozyty	„	847.136.—
Inkaso	„	556.335.43
	Zł.	4.920.483.36

Stan bierny.

Kapitały własne:		
zakładowy	Zł.	600.000.—
Wkłady	„	118.667.26
Rachunki bieżące	„	1.281.172 23
Zobowiązania inkasowe . .	„	85.277.53
Redyskonto weksli . . .	„	8.94.750.—
Banki krajowe	„	62.334.12
„ zagraniczne	„	382.055.92
Procenty i prowizje . . .	„	90.671.19
Różnice kursowe	„	2,083.68
	Zł.	3 517,011,93
Różni za depozyty . . .	„	847,136.—
Różni za inkaso	„	556.335.43
	Zł.	4.920.483.36

לעזט!

אכטונג! אכטונג!

קאנקורענץ-פרייזען!

זכדי צו ערמעגליכן די ברייטסטע קרייזען פון ג' פובליקום צו בעק-מען א בילינע און גוטע קינסטלערישע אויסגאהמע' זענען די פריי-ען אין מיין פאטאגראפישן אנשטאלט געווארען פערקלענערט ווי:

12 שטיק („Express pictures") זל. 2
6 „ פאסט-פאטאגראפיעס „ 2
6 „ פאסט- „ ברוין „ 6
6 „ „ „ אויף זייד „ 8

אכטונג צו א ½ טוץ זיידענע פאסט-פאטאגראפיעס גיט מען צו אכטונג

אנ'אריגינעלען פארטרעט בחנם!!

ס'ווערען אויך אויסגעפערטיגט פארטרעטען איז ראה-מען און אויך א פערקויף פון ראהמע

קומט און איבערצייגט אייך!

בעמ. ביי מיר צו בעקומען די אויפנאהמע פון עספעראנטא-קאנגרעס מיט אכטונג

„PARISIEN"

קונסט-אנשטאלט

פראנציסקאנער 30.

צו פערקויפען

הייזער

פיעטריקאווער 18 (וויסכאדניא 41), פאלודניאווא 22, 20 עווענטועל ¼ טייל אויבינע גרונדשטיק זעהר פר יי ז ו ו ע ר ט. רעפלעקטאנטען ביטע זיך צו מעלדען

Południowa 20 m. 34.

הלא חכמה תקרא, ותבונה תתן קולה, אם תקח אמרי, ומצותי תצפן אתך, אז תשכן בטח ושאנן, כי הלך בחום ילך בטח, ומעקש דרכין יודע

איבער דעם זאלסט נאר קומען אין דער

ביורא ד. מאנעלא

— פון —

וואס איז איבערגעטראגען געווארען פון צווייטען הויף, אויף ערשטען הויף לינקע אפיצי-נע פארטער.

פיעטריקאווער 17

טעלעפאן 95-124

וואו עס ווערט פינקטליך ערלעדיגט, נע-וויסענהאפט געשריבען אלערליי ביטעס: ציווילנע, קארנע, האנדלאווע אפעלאציעס, אדוואלאניעס, קלאוזו-לעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, ווענען דירות אין אורזשאנד ראזיעמטשי. ווי אויך איבער-זעצונגען אין אלע שפראכען.

בעמ.: קלאוזולעס און זאבעזפיעטשע-ניעס ווערען ביי מיר ערלעדיגט במשך 24 שעה.

מיט אכטונג

ד. מאנעלא, פיעטריקאווער 17 ערשטער הויף.

Kaliklora

אומזיסט

גיט די צייהן א שניי-ווייסען אויסזעהען. א גלאז צום שווענ-קען דאס מויל, ביים קויפען א גרעסערע טובע, גיבען ארויס די ענטשפרעכענדע סקלאדעס כל זמן דער פארראט לאנגט.

Dr. med. M. Heller

פעציאליסט פאר הויט- און ווענערישע קראנקע און מענער-שוועכע

נאווראמ 2, טעל. 179-89

נעמט פאן ביז 10 פריה, און פון 4—8 אוועגד

פאר פרויען פון 4—5 נאכם.

אונבעמיטעלטע — לעטשניצע פרייזען.

Dr. med. P. MARKOWICZOWA

פעציאל-ארצט פאר הויט און ווענערישע-קראנקהייטען

האט זיך איבערגעזעצט אויף די

Zawadzka 14, telef. 166-35

נעמט אן פון 9 ביז 11 פריה און פון 4 ביז 8 אוי.

היילל-מאסמעטישער-קאבינעט

Dr. med. J. LUBICZ

Ortopeda

גראנסקא 28, טעל. 183-17

ספעציאליסט פון ווינער און בעלגישע-קראנקהייטען

פערקרימונגען פון פלייצעס און גלידער

פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען; חי וקלאדקעס געגען פלעס מיט קונסטליכע מיס, ארטאפעדישע גארטעטען א. א. ה.

נעמט אן פון 2.30 ביז 4.30 נאכם.

Dr. Niewiażski

ספעציאליסט

פאר סיפיליס, טריפער און מענער-שוועכע

בעהאנדלונג מיט קוארץ-שטראהלען.

פאר דאמען ספעציעלער וואַרטע-זאל.

אנדזשעיא 5 טעל. 159-40

נעמט אן פון 8.10 1—3 5—9

Dr. L. PIKIELNY

UROLOG

צוריקגעקומען

ספעציאל-ארצט פאר נירען, בלאז, אורין-קראנק הייטע

Nawrot 8. telefon 219-90

נעמט אן פון 12—1 און פון 4—7

Dr. med. H. Borzekowska

ספעציאל-ארצט פאר אקושער און פרויען-קראנקהייטען

צוריקגעקומען

Gdańska 44, tel. 185-88

נעמט אן פון 5 ביז 7 אוועגד. 5059

Dr. med. St. Praport

ספעציאליסט פאר פרויען און אורין קראנקהייטן

נעמט אן פון 6—8 אוועגד

גדאנסקא 77ª, טעל. 208-95

אין לעטשניצע „סאניטאס", ציגעל-גאס 29

פון 11 ביז 1 מיטאג.

Dr. med H. Różaner

ספעציאליסט פון הויט- און ווענערישע קראנקהייטען

און קינדערלאזיגקייט

נארוטאוויטשא 9, טעל. 126-98

נעהמט אן פון 8—10; 5—8 אוועגד

א ספעציעלערוואַרטע-זאל פאר פרויען.

Dr. Med. E. Reicher

ספעציאל ארצט

פאר הויט האר אין ווענערישע קראנקהייטען

דיאטערמיע-בעהאנדלונג און עלעקטרא-טעראפיע

פאלודניאווא 8 טעל. 201-93. נעמט אן פון 8—11 פריה און 5—9 אוועגד. זונטאג פון 1—3 מיטאג.

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פרייזען

Dr. med. G. Gersztajn

ספעציאל-ארצט פאר אויגען-קראנקהייטען

Traugutta 12 (טראוגוטא)

Telefon 175-10

נעמט אן פון 11 ביז 1 און פון 7 ביז 8 אוועגד.

Dr. med. J. Bornstein

ספעציאליסט פון הויט- און ווענערישע קראנקהייטען

צעגיעלניאנא 51, טעל. 201-25

נעמט אן פון 9 ביז 1 פון 4 ביז 8 אוי.

Dr. med. Adam Bender

ספעציאליסט פון הויט- און ווענערישע קראנקהייטען

נארוטאוויטשא 30 טעל. 114-75

נעמט אן פון 9—1 און 4—8 אוועגד.

Dr. A. Mazur

וויסכאדניא 67, טעל. 166-01

נעמט אן פון 10—2.30 און 4—8 אוועגד.

נאכמיטאג חדר

פאר קינדער, וואס לערנען אין פאושעכנא שולען

פון י. ד. ראזענפעלד,

פלאץ וואלנאשטש, (נייע שטאט) 6

מעלדעט דאס ס'ווערען אנגענומען קינדער פון יעדע עלטער צו לערנען אלע לימודי קודש, עברי, חומש, רש"י, תנ"ך משניות, גמרא, העברעאיש און יידיש

איינשרייבען פון נייע תלמידים פון 4—7 אוי. געדענקט דעם אדרעס: נייע שטאדט 6, קווער אפיצינע רעכטס 2-טער שטאק.

פיזיקאלישער טעראפיע

קאבינעט

ביי דער געז. „לינת-הצדק" (נאכט-פאגאטאוויע) צעגיעלניאנא 53

אפען פון 10—2 און פון 4—6 אוועגד.

חווארץ-לאמפ —1 זל.
סאלוקס „2.50
דיאטערמיע —3 „
עלעקטריש באד „2.50

טור- און קארט-לאגער

Sz. Maroko, Łódź

אוואמיעסקא 2 פראנט 1 שטאק טעל. 15948

עמפעהלט צום ווינטער-סעזאן א גרויסען אויסוואהל פון די נייעסטע און בעסטע דאמען- און מענער שטאפען

מיט א רוהיג געוויסען

קענען מיר גאראנטירען,

דאס מעטאל-בעטען, קינדער-וועגעלער, מאטראצען פאר האלצענע בעטען לויט'ן מאס "פאטענט", וואש - טישען און וויזשמאטשקעס אמבילינסטען איז צו בעקומען אין

פאבריקס-לאגער

„Dobropol"

פיעטריקאווער 73 אין הויף, טעל. 158-61

פוילישע שפראך

ווערט ערלערנט גרינדליך דורך א קורצער צייט

וויסכאדניא 29. ווו. 3.

וויכטיג פאר דאמען!

מאכט איך די עלעגאנטסטע פאר דאמען-הויטע נאך דער לעצטער פאריזער מאדע און די עלטעסטע היטע איבעראר-בייטע איך אויף גענצליך ניי. געדענקט דעם אדרעס:

23 זאוואדזקא 23

אין הויף, 2-טען איינגאנג, לינקס פארטער.

בעמ.: נייע היטען די לעצטע נייהייטען אין פייגער אויס- פערטיגונג — 50 פראנ. ביליגער

„TOLA"

כלאנג-פילם-טעאטער

„MIMOZA"

ul. Kilińskiego 178

פון דינסטאג, דעם 11. ביז מאנטאג, דעם 17. נאוועמבער 1930 יאהר

א חתונה אין האליוואוד

— הערליכע אפערעטקע פון אסקאר שטרויס. —

דער צויבער פון מעלאדיעס און ציגיינער-ראמאנסען, - אימפא-נירענדע דראכט פון דער אויסשטאטונג. אין די הויפט-ראלען:

Norma Ferris i J. H. Murray

אנפאנג אין די וואכען-טעג 5.30, 7.30 און 9.15 שבת, זונטאג און חגאות 3.30

אויסערן-פראגראם:

רעוועלאציע-קלאנג-צוגאבע

דער נאהענטסטער פראגראם:

(דער ווייסער שטן) „Hadzi Murat"

אין דער הויפט-ראל איוואן מאזשוכין

קינא

ZACHĘTA

זגיערזשער-גאס 26.

היינט און ווייטערדיגע טעג!!! היינט

מעכטיגע ערשיטערנדע דראמא ביז טרעהרען — א. נ.

דער פער'משפט'ער פון סטאמבול

אין די הויפט-ראלען: די העלדיש שעהנע Betty Amann וואס רייסט-מיט מיט ברוטאל. מענליכקייט Henryk George דער שטן פון דער פערגאנגענהייט. די לעצטע נאכט פון דער זעלבסטמערדערין. א מאן פון צוויי פרויען. ווער איז שטאר-קער? קאמף פון צוויי פרויען וועגען א מאנספערזאן.

דער נאהענטסטער פראגראם: „די חטאים פון פאטערס"

אין די הויפט-ראלע: Emil Janings

ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' י. סטעפאנסקי

אנפאנג פון די סעאנסען אין די וואכען טעג 4 א זייגער נאכ-מיטאג. — שבת, זונטאג, און חגאות 12 א זייגער פארמיטאג.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1,

נאר פאר ווענערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער

קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאנישע און נערוועז-קראנקהייטען.

מוארין לאמפ-עלעקטרישער זעל-קאנצענטראציע

טעגליך פון 8 א זייגער פריה ביז 9 אוועגד

זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג

בעזונדער ווארטע צימער פאר פרויען

ווייזיט 3 זלאטעס

אינם אישים אקרא וקולי אל בני אדם בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש

אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אנ-געוועהנטאגטע ענינים זאלסט קומען צו לויפען אין דעם ביוראָ

פעטריקאווער 17

2-טער הויף פארטער

דורכגאנג זאכאדניא 52, טעל. 148-79, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אלערליי ביטעס, קלויזולעס און זא-בעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען אין משך פון 24 שעה. אפע-לאציעס, אפאזיציעס, אדוואלאניעס, רע-קורסען וועגען פעסער, וויזעס אין קא-מיסאריאט-זשאנדו, וועסטער-אינמאסא אויף גאנץ פוילען און גאליציען ווערען פינקטליך און געוויסענהאפט ערלעדיגט צו די בילינסטע פרייזן. שותפות-אקטען, סטאטוטען, איבערזעצונגען אינטערעסאנטע אקטן, דאראוויזנעס אלערליי ספראוועס ווערען אנגענומען אדורכצופיהרען, עווענ-טועל מיט אנ'דוואקאט.

די איינציגע טאכטער פון ישראל מאנעלא

2-טער הויף פארטער, דורכגאנג זאכאדניא 52, טעל. 148-79.

בעמ.: דאס ניי-„געבאקענע" מאנעלא-ביוראָ אויפ'ן ערשטען הויף האט נישט קיין שום שייכות מיט'ן לאנג-עקזיסטירענדען ביוראָ, וואס געפינט זיך

אין צווייטען הויף פארטער

148-79 טעלעפאן

עלטערן!!

א דיפלאמירטער לערער-פעדאגאג

גרייט-צו אין אלע קלאסען יודישען גימנא-זיום פון אלע יודאאיסטישע לענדער, ווי: העברעאיש, תנ"ך, יודישע געשיכטע; לערנט אויך יודישע שפראך און ליטעראַ-טור. ווענדען זיך טעגליך פון 4—6 נאכמ.

ש. לעוויי, אל. 1. מאי 5

אין טויער רעכטס, פארטער

ס'איז ערעפענט געווארען

אויגען-קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

נעמט אן שטענדיגע אויגען-קראנקע (צוועקס אפעראציע א.אז.וו.) ווי אויך אמבולאטאָרישע פון 9—1 און פון 4—7.30 אוועגד.

פעטריקאווער 90 טעל. 221-72

Drukarnia W. Hamburskiego

Spółka Akcyjna W. i M. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska 86